Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Eshle ravreve

Shulḥan ʿarukh : mi-Ṭur Yoreh deʿah

Ḳaro, Yosef
יסוי ,וראק

Könisberg, 609 [1858 oder 1859]

הלימ תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10195

Visual Library

(דף לי ע"א) שנא בעל החלום ואמר ליה כך וכך הן בוקעים פלוני הן על מעבר פלי הן זה היה מעשה ולימדו חכמים דברי חלומות לא ועלין ולא מודיעין והשתא הוי שפיר דגמרא:

לאחר לא הם בוקעים שהיה יכול ליטול אלו המעות וליתנם לצדקה כאחרן בתנו שהיה לצדקה ולא לאו היינו כאחרן. (המלקי פ' זה נורל בשם הז"ק). [יח] הסמוכים בתיבה מעשה הקדם ומוכיח זה לאחר זה ומלא לאחר כך המעות לחזיקן בתר בתרא (הגהות מרדכי פרק ק' דב"ב) ואם הסתתם בנת אחת בתחילה לחזיקן בתר רובא ואם מלאן [יט] בגוונא דאיכא לאיתויי שהיו מונחים שם זמן ארוך ולא ידע אפילו הם לאחר זה לחזיקן בתר רובא (שם):

ביאור הגר"א

[יח] הסמוכים בתיב' כו' ואם כו' ואם כו'. בסמיים ז' ת': [יט] בגוונא דאיכא כו'. כ"ל דוקא בגוונא שהוא כה"ג ובי' תוס' דהה לו ל' לא בגוונא כו' שם:

הלכות מילה

שפתי כהן — טורי זהב

באר הגולה

סימן רס

ל ומצוה ובריתא קדושין דף כ"ט ע"א ובריתי לא בגרהא שם מדרש"ל ריש לברהם וגו' כאבר נוח לוחו ולא לוחם:

סימן רסא

ל שם ובריתי לא מהמול כל זכר ב שם וילף לא מדכתיב ובכל זכר אבר לא יחול ובכלה ג"י מיי' שובל בתיקון כרם וכרעות שרלגיד שמיום שנולד אלא כל הוא מיב לאות בקיבור פרים):

סימן רסב

ל ומצוה מילה דף כ' ע"א ומצוה דף קל"ב ע"א ודרים לה בקבל ב בבריתא שבמים דף ד' ע"א ב בבריתא יבמות דף ע"ב ע"א ד ומצוה שנת דף קל"ז ע"א ה מיבכל דמהולל שם ו בבריתא שם ולא נמצאה בשנת לבנ בינמות דף ע"א ע"ב שבוע שם בגמרא ומיב הרי"ף ובי"ם ז שם בבריתא ופי' רש"י שהיה מולה מתמרמת ומתחללת מהמלבים מחלי מהמנו ח מתוקיומתא דבב שבת שם ע"ב:

רס א מאחר מלות עשה לפי שיש בה לד כרת כשינדיל ולא יחול כדבריהן ש"מ זה:

רסא א ואין מלין כו' ואם עבר ומלו מלא ונדעתו היכא שהאב הוי מוהל מיב ליהן לו ר' זהודים כמו שמתאר בחיי כ"ש שם ע"ב:

רסב א ואפילו מילה שלא בזמנה כגון מולה ושאר דברים ב עבר ומל דבריה שיתבאר לקמן: ב עבר ומל כו' הייבו עיש ומלו תוך מי כו' הייבו עיש בדיינו דסנהדרי והרא"ש לא שלינו דלתבר דעדיף תוך מי מלו ביומו בלילה עכ"ל אבל לדעתי א"א לומר כן כדמוכח להדיא בתוספות שיש דבי ישמעאל (דף ע"ב ע"א) גבי הא דקאמר התם ר"א בר' מתעון בשעת ר"ע רבו אומרים כו' עד ולפי ק"ד נקבר שלא כמצותו כבר אמרו דהי שבת כו' עיש בשיש וכש"י גם ע"ש מהרש"ל והב"ח והפרישה דמומל בלילה בדיעבד כבר וגם ע"ש הרא"ש פרק ר"א דמילה בשש ר"ש דבמומל תוך מי כבר ור"ל לתרץ דס בריש קש"ל עליהו כך ש"ש דהתם דמוכח דלא יצא דאם איתא דכבר אמרו דמי מילה שבת ליומליה ומעיש ע"ש (ריש לייבא בדומק) והרא"ש מהביא שם הרש"ש ודקאמר פרק רבי אליעזר דמילה (דף קכ"ז ע"א) דהיכא דקדם ומל שבת בשיש דלא ביתבם שבת לדחות אלמא דאיכ להטיף ומומו דס בריה כיון דלא ביתבם שבת לדחות לו ראיה סיה בעב"ד דיל דבמי דלא יצא ע"ש לא ביתבם שבת לדחות אלא על מלות מילה מומ ולא על הטעם דס בריה אבל בחומה ביומו בלילה לא יצא אפילו דיעבד כדאיתא בשיש התם דמדמי שבת אלמא אפילו דיעבד פטול (גם ע"ש הבי' ודיון דמדברי הטוחת הרמב"ן דלקמן סיון רכ"ד ומשמע בהרא"ש ופיל קיון רכ"ד ק"ד ר') וגם ע"ש הרמב"ם פ"ז מהלכות תפילין ומוסר"ן דן ר' בבי שמעל מלותו לבקר בלילה ששה עבר בין בחול ובין בשבת וכל הלילה כבר לקלירת שומר ואם קלרוהו ביום כבר עד כאן לבומו הוא תמוה כדאיתא להדיא בשיש דומחות שם דדמי שבת מקבר ביום אבל ודבי דאית ליה התם מקבר ביום כבר ס"ל דלא דמי שבת ומבואר כך להדיא בכולה סוגיא ופיע. ולבנין דיבא בראה מתוך מיש דבין ביומל בלילה ובין ביומל ביום תוך מי לא יצא ולרך לחזור ולהעיף ומומו דס בריה אלא מכתב בן ומבר שם לחתום לחומרא ולפי מיש בן הוא עיקר עיש הרן: ג מומחיכן לו עד שיבריא דומשים לבר וחולי כל שהוא ומסרן לחומו לחול עד שיבריא כדי שלא יבא לידי סכנה הבאתן דכל חיומק שהוא מלבעבר בין מחמת חולי בין מחמת ד"א לן מוסלן לחומו עד שיבריא עכ"ל כי והביאו ב"י ודיון:

כאב

רס (א) מתנן המוהל הבעם שלא יצא ודאי מוסקן לילה ובעבר לא זכר הבן המחמה והוא מובעם דכתיב ובייום ולא בלילה כלומר בבעם שהוא בבוקר יום ולא לילה: (ב) לריך לחזור ולהעיף כי מומה הבי' אחת בתרתי חדא דמשמע דמיזב הוא ואיכ אפשר בשבת יחזור ויעיף כי הם אימו ולא מולמו שבבר שיחזור ויעיף כי אלא הבי' ביומו ומאר פוסקים לא סיל הכי כמיש הבי' ואיכ אשמע אלין כאן אלא חומרא ובשבת לא יעשה כן ותו בומיש כאן בשיעה מל תוך מי וביום יצא ומשמע שיל לחזור ולהעיף כי ומלי שבת מרבא דודאי לא עדיף תוך מי ובלילה וכ מוסח בקיומן רס"ד דתוך מי לא סוה מילה כלל: (ג) עד שיבריא ראשי בת' בדק הבית שחיבר הבי' (ה) מכתב בשם הרמב"ם דמיומ אין מלין אותו ביום מי לפי שביום הבי ים לבר לבימול ואין לברום לבר ביום השבת וכ"ז מראה כיש אלין לומר ביום מי דאיכא לבר עבי מאיש בקיומן רס"ו בשם הרמב"ם והרמב"ן עמו

הלכות מילה

רס לבצות עשה לאב למול את בנו [ה] ונדולה מצוה זו **א** משאר מצות עשה:

רסא

א לאם לא מל האב את בנו חייבים ב"ד למולו [ה] בואם לא מלו ב"ד חייב הוא בשינדיל למול את עצמו ואם לא מל חייב כרת:

הגה [ב] ובכל יום מוברים בעומדין אלו (ו) (פוד ובכל מו)

א [ג] ואין מלין בנו של אדם שלא ידעתו אלא אם כן בעבר האב ולא מלו ביום אין דין מלין אותו בעל כרחו (פוד בשם הרמב"ם) [ד] ואין האשה מיינת למול את בנה (פוד) [ה] האב שאינו יודע לומל ויש כאן מוהל שאינו רולה למול בתנים רק בשבר יש לב"ד לנעות בהוהלים ומסדרין שיתנו לבם למול ואם מומר בעבדו ואין יד האיש ומבנת לאת לו שבבו הוי מומי אלין לו אב שב"ד מיינים למולו [ז] ולכן ב"ד כופין אותו מאחר שאין לאחר שיומל. (הבנ"ש פי' תע"ב):

רסב זמן מילה לבריא ולחולה ולאנדרוגינוס. ובו ז' סעיפים:

א [ה] אאין מלין עד (א) שהגיע החמרה [ב] ביום השמיני לילדתו [ג] (ומשמלה מומר הבאר יצא) (ג"י מהבמה פ"ב דמגילה) וכל הנים בשר למילה אלא שזריזין מקדימים לבצות ומלין מיד בבקר **א** ג ואפילו מילה שלא בזמנה אינה אלא ביום:

הגה **ב** [ד] עבר ומל בלילה (ב) לריך לחזור ולהעיף ומומו דס בריה (ב"י מהבמה שם והבה' מיי') [ה] אלו תוך מ' וביום יצא (הרא"ש בפ' ר"ש דמילה ובב"ב מהבמה הרבב"ם) ועיין לקמן סי' רס"ד:

ב דחולה אין מלין אותו (ג) עד שיבריא המתחיים לו מעת שנתרפא מחליו שבעה ימים ומעת לעת ואז מלין אותו במה דברים אמורים ז שחלצתו חמה וביצא בו שהוא חולי שבבל הגוף מאבל אם חלה באחר מאבריו כגון שבאבו לו עיניו כאב מלעם וביצא בזה **ג** ממתינים לו עד שיבריא ולאחר שיבריא מלין אותו מיד. [ו] (אבל

כאב

המונת הרמב"ן דלקמן סיון רכ"ד ומשמע בהרא"ש ופיל קיון רכ"ד ק"ד ר') וגם ע"ש הרמב"ם פ"ז מהלכות תפילין ומוסר"ן דן ר' בבי שמעל מלותו לבקר בלילה ששה עבר בין בחול ובין בשבת וכל הלילה כבר לקלירת שומר ואם קלרוהו ביום כבר עד כאן לבומו הוא תמוה כדאיתא להדיא בשיש דומחות שם דדמי שבת מקבר ביום וכבי דאית ליה התם מקבר ביום כבר ס"ל דלא דמי שבת ומבואר כך להדיא בכולה סוגיא ופיע. ולבנין דיבא בראה מתוך מיש דבין ביומל בלילה ובין ביומל ביום תוך מי לא יצא ולרך לחזור ולהעיף ומומו דס בריה אלא מכתב בן ומבר שם לחתום לחומרא ולפי מיש בן הוא עיקר עיש הרן: ג מומחיכן לו עד שיבריא דומשים לבר וחולי כל שהוא ומסרן לחומו לחול עד שיבריא כדי שלא יבא לידי סכנה הבאתן דכל חיומק שהוא מלבעבר בין מחמת חולי בין מחמת ד"א לן מוסלן לחומו עד שיבריא עכ"ל כי והביאו ב"י ודיון:

כאב

חדושי רע"ק

סי' רס"ב. ט"ו ס"ק ג'. (ה) סמחב בשם הרמב"ם. שם איתא בשם התמב"ן. ובבדק הבית פיים מחתיבן

עד לומר. הרי דלומר ביום ו' מותר. ואין כתב הפ"ר דל"ם שאין לומלו ביום ו'. גם בעיקר הטעם לאין מלין ביום ה' דיש לבר ליבוקה בחולין בתמב"ן הטעם כיון דביום ג' הבנה לחיבוק וינפלבו לחלב בשת והוי כסכיל לאין מלין ומבלינין בבפיבה תוך ג"י מתוך לבשת. ולזה דברי הפ"ר בדיבור זה מתוכים מאד. ברבי יוסף (מ"ש הי' רומיה):

ביאור הגר"א

ביומלים

כו': [ו] כי אין כו'. בפ' הבמל מ' מנ' מדות נוחל הבדים ומ"ם הה"ג: [ז] ולכן ב"ד כו'. כי מושלה עליו הבמלוים הל יהראל הלל ואין לאחר ובמיב כופין הבמ"ם בפ הבהמה בדיה בחולת לבל בפ"ב בבר כו':

רסב [ה] אין מלין כו'. מתני' פ"ב דמגילה: [ב] ביום כו'. מעורם בתורה: [ג] ומשמלה כו'. מגמ"ם ומשמלה ר' יצא מבלל לקודם לכן לא יצא: [ה] אלו כו'. מגרם בשבת קל"ז ת' תמרי דר"י ריש בגון כו' דלא כו' ובגל"י בתב דבשי דיש אלו בתולין זאל"ז ובע"ז ומ"ד: [ו] לחבב לאחר כו' בפ"ז ל"ם ב':

הגהות

ד כאב גדול כו׳ כלאם דסיטו בלוסן מתבאר בא״ח ס׳ שכ״ח ס״ע וכן מסמע בכ״י ע״ם ובבאים מסביא ולוק: ה לחדרוגיטוק כו׳ ע״ל סיגן לס״ו סעיף י״: ו ב׳ עלולות זה על זה וי״ל ג׳ נידון לס״י: ז בין הסמוסות כו׳ ע״ל ס׳ לס״ו ס״ע: ח הלם לחמנה כו׳ דלי סיס מון לפלהדור סיתם מקסם לילד מיד עם: ט כוכבים קטנים מאד כו׳ דוקא מעוס שהם קטנים מאד אין לסמוך עליהם למול בשבת (ד) אבל בכוכבים גדולים בשביל אחיו ים לסמוך עליהם למול אחיו בשבת:

(ד) שתי ערלות בתרוייהו כמי עורות זה ע״ז ואמרי לה ב׳ נידים: כאבו לו עיניו ד כאב גדול הוי כמולי שבכל הגוף). (ל״ מ׳ הערל):

רסג (א) רק בשאם לפי שהדם נא מן האדם: למנדקה

ב ה [ז] מ אנדרוגינוס ומי שיש לו ן (ד) שתי ערלות ויוצא דופן (ג) נימולים לשמונה:

ד ינולד ז בין השמשות מונים לו מהלילה ונימול לתשיעי שהוא ספק שמיני יאומ הוציא ראשו חוץ לפרוזדור מבעוד יום (ג) או ששמעו אותו בוכה אפילו נולד אחר כמה ימים מונה לו ינח׳ ימים מיום שיצא ראשו או מיום ששמעו אותו בוכה:

מנה ויש דוקא בשתים אבל אם אמו אומרת דהתינוק היה מונה בשבת כמו בשאר פעמים ולא היה לה מבני לידה כלל אעיפ שמעמו בוכה מונין לו מיום לידה דאע״ג דלא סכיח שיבכה בלא סולאת הראש מון לפרוזדור מ״מ ה [מ] אאם נאמנת לומר שהיה מונה כמו בשאר פעמים ובכה (בא״ח בסס תמוג׳ ל׳ יוסל הבני והוא בתכלי״ל כו׳ ל״ה):

ה [מ] יבאם נולד בשהיו נראים ברקיע ט [י] כוכבים קטנים מאוד יש לסמוך על הכוכבים לספק למול למחרת ביום שלא היה לא שבת ולא יום טוב [יא] ואע״פ שהוה הרקיע מזהיר בעין אורה של יום:

ו יבאם לאלתר כשהוציא הולד ראשו חוץ לפרוזדור נראו ג׳ כוכבים בינוניים יש לסמוך עליהם שהוא לילה אפילו הוא לסתר שבת אבל אם שהו אחר כך אם לפי השיהוי נראה להם שהיה יום בהוצאת הראש אין להם אלא מה שעיניהם רואות והיא נימול לח׳ אפילו אם יארע בשבת:

ו [יב] מו אין דבר זה (ה) תלוי בתפלה אם התפללו מבעוד יום לא להקל ולא להחמיר:

רסג ילד שהוא אדום או ירוק ומי שבניו מתים מחמת מילה. ובו ה׳ סעיפים:

א מ קטן שהוא ירוק סימן שלא נפל בו דמו ואין מלין אותו עד שיפול בו דמו ויחזור מראהו כמראה שאר הקטנים וכן אם נמצא אדום סימן שלא נבלע דמו באיבריו אלא בין עור לבשר ואין מלין אותו עד שיבלע בו דמו [מ] בוצריך ליזהר מאד באלו הדברים א שאין מלין ולד שיש בו חשש חולי [נ] דסכנת נפשות דוחה את הכל שאפשר לו למול לאחר זמן ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם:

ב [נ] נאשה ב שמלה בנה ראשון ומת מחמת מילה ג שהכשילה כחו ומלה גם השני ומת מחמת מילה הרי הוחזקה שבניה מתים מחמת מילה דלא שנא מבעל אחד או משנים (מ) ולא תמול השלישי אלא תמתין לו עד שיגדל ויתחזק כחו והוא הדין אם איש אחר מל בנו ראשון ושני ומתו מחמת מילה לא ימול השלישי בין שהיו לו מאשה אחת בין משתים. [ד] (יש מוקין וסביל לסו דלא סייך בתים (א) רק בשאם (מיהומי אבורה סר״ל דמילה) ובלאה דקפק בפסות לסקל):

ג [ס] והוא הדין אם אשה מלה בנה ומת מחמת מילה וגם אחותה מלה בנה ומת מחמת מילה וגם שאר האחיות לא ימולו בניהן אלא ימתינו עד שיגדלו ויתחזק כחם

ד [ו] ינולד כשהוא מגדול ד צריך להטיף ממנו דם

ביאור הגר״א

[ז] אנדרוגינוס ומי כו׳. שבת קנ״ה ב׳ תיני ומא כו׳ אם בהא תליא בתנאי כו׳ ומתב הרמ״ם דבס״ג נסתפק מאלן הלכה הלכך נימול לשמנה ואין מחללין עליו את הבשבת ומתב ב״י וס״ה לאנדרוגינוס. ודבריו תמוהין דאנדרוגינוס לכ״ע נימול לשמנה דנ״ל בים הא בהא תליא דמה שאין מחללין הבשבת מבוס מעיקה אבל לשמנה ולאי שמא זכר הוא ואסבר לדברי תוס׳ ורבא״ם דבס״ה דיבעות דס״ל דבולד זכר ולאי מתב בן יב׳ תוס׳ דבשבת שם ד״ה ולא בקבק כו׳: [מ] אאם נאמנת כו׳. עמ״ך: [מ] אם מולד כו׳, דא״ה בקיאין בשיעור הכוכבים ועל תוס׳ בשבת ב״ה ל׳ בד״ה מרי כו׳ אבל קבה כו׳ ובסמא פליני כו׳ ולפיכך הביקר תליא בהכמ״ן: [י] כוכבים קטנים. דוקא ומע״ך: [יא] ואע״פ שהיה הרקיע מזהיר כו׳. דלא תליא בחוד הרקיע אלא בכוכבים ובשהרים לסיפך בעמוד הבהר בהרקיע מתחיל לבאיר בס״ם בירושלמי הרין דבכות ל׳ מגנים מבריסון דבגנן בעי המם דתיעמא ערבית מלחו ג׳ כוכבים אע״פ שבאמים בן א״ר בא נאמנע הרקיע ר״ל בחמנע עוכי הרקיע ויעור אף בשחרית בן א״ר בא בתיב הבוקר יצא על אל הלרן וכתיב ובא הבוקר ועבר מקום ילמ׳ לביאה מה ביאתו ומביתבבה מהבריות אף ילאתו מביתורבא לבריות א״ר בא בתיב הבקר אור הבוקר קראם לאור בקר תני ר׳ שמעאל בבקר בבקר ביבקו מתום בהבקרו אל בקר כו׳ איר מייא בלבנים מלבד אבן מבי מלבא בפיק אע״ג דלא בפיק אע״ג מתרבן בפיק בבי מלבא כו׳ והבבא״ל בבפ״ב דבבת בתקבה בהבקרו אמר בהבקרו מייבי בהתמלה הבקיעה ולפיכך בתב בביא בבל ליתא אלא בביא הבל״ל ובזה מתורבן קבעת תוס׳ דבבת בה בד״ה בבי מילתא מיל קבה לבבת כו׳ ולמ״ם דבתם מייבי כו׳ אבל תיעבא כו׳ וי״ל דאמרבן לקבן כו׳ ולפ״ד אינו לילה עד הילוך ד׳ מילין ואבר הבקיעה וכן הקבו בה ועי״ק דבאבזי אבן בחבה בינוני כו׳ וכ״כ הרמב״ן ובבין דבתחלת הבקיעה עד בס״ם הוא שיעור ג׳ מילין ודביע ומא״ם בא״ם בי בבי״ל ואי״כ מע״ה עד הבן הוא בתן הבקיעה עד ל״ה ולבתא בתי״ם בירושלמי הבל״ל ובהוא בבבא בבבא בבב

ה פס בפס נתן וקבלו וקיים פס לסמיר הרפסו מומו פלה יקבר בעבלמו כי הרפס היה לו ובהגהיי ביא מיא מ בתב עשם לסר ע הרבים בפס לב נתפון נתן ובייב בפתו הרפים בפוף פיק:

סימן רסד

ל בדבי יוסקן דילוף בביא דף כיז ביא בעבריס היל פטולה ומהמול יפול דמילה ובמקבלת הנמרה פס דלרדיה לחסה בפלן דמהלה דפיה ובבד יהוע דדיבו בלקה וקבן עדיף מבבר ולפפה פסרי עפיד לבה לבלל מלות

ב פס בבבר

ג עוד בפס הרמביס ומפמעות הבמהל דקלמר בידי כוח עבפה מלה לבב וכו' מבמות דף מיב ביא כיוב פס ובבי בתב בפס היב מבות דפעבמל מבוס מלה פלינו בבמרס מילה לבפה ובתב עוד שלפבר פבה הרמביס מוהה פלבך לבפיף מבנו דם בבים פלה פלין לבך לחזור ולבחוך ובביב היב מבות

(יא פי' לפבין היוב לבולו על ידי יפבהל דוקא לבל לם מלו יפבהל חוך מ' בבלמי ילם בביים בבמיל קיבן בביב בבים לי ולם מלו עבריס בבלמי חוך מ' לעשה הבבעה בביל לבך לבפיף מבנו דם בבים):

בריית [ז] ומיהו בנחת וצריכה מילתא (ב) למיבדקא יפה יפה בידים ובמראות עינים ה ולא בפרול א דלא לעייק ליה ורואים ונוהרים היאך מלין אותו [ח] ומסתיגים לו הרבה ואין חוששין ליום שמיני שלא יביאוהו לידי סכנה:

ה [ט] התיגוק שמת ו קודם שיגיע להיות בן ח' [י] (ג) מלין אותו על קברו בצור או בקנה ט ואין מברכין על המילה אבל משיטים לו שם לזכר שירחמהו מן השמים ויחיה בתחיית המתים:

סנה ז ואין עושין בן תשלה ביום טוב מני מל בגיות [יא] דאסור לקבור ביום טוב הנפלים [יב] דאסור בלבלו אסור (הגהות מרדכי פ"ל דמילה והגה"מ פ"ה) ה [יג] ואסור לטול עכו"ם (ג) מלה בסם נרות אפילו בחול. (כ"י בסם רבינו יהוסף פ"ם הס"ו):

רסד מי ראוי למול ובמה מלין וכיצד מלין. ובו ו' סעיפים:

א הבל כשרים למול [א] אפילו עבד [ב] ואשה [ג] וקטן (א) [ד] וערל ישראל א (ה) שמתו אחיו מחמת מילה ואם יש ישראל גדול שיודע למול הוא קודם לכלם (ב) [ה] (וי"ל דאסה לא המול (המ"ק והגהות מרדכי) ב [ו] וכן מוהגין לסדר אחר חים) באבל עכו"ם אפילו הוא מהול לא ימול בכלל ג ואם מל (ג) אין צריך לחזור ולמול פעם שנית:

הגה ג [ז] וי"ל דמיירים לחזור ולהטיף ומזמו דם ברית (טור בסם פמ"ג) וכן עיקר [ח] מומר לכל הפרוב מילה [ט] לו סכוח (ג) מומר לעבלות ד דינו בעבריס (כ"מ בסם פ"ב דעיא ובעור וכ"ו בסם סר' מנגה וכ"ם ורי"ב בבא"ז מבמבמ) [י] מיעוק בסולמבו לחזור חוך מ' ומבי הבבנה ה אין מילוק בין ישראל לעבריס דבל חוך מ' לא (ט) מקרי מילה ו מיהו (ד) אם נבאהו לילין המעבבין המילה לו מבל ולא פרע ובמבל ישראל המילה לה' לו לאחר מיבראה (הבב"ח) [יא] ויש לאדם לחזור ולהדר אחר מוהל ובעבל ברית הייחר מוב ולדיק (א"ז) [יב] ואם נתנו לאחר (ה) אסור לחזור בו מיהו אם מזר

(ב) לוגבדקה יפה פי' מומא יש בם ערלה בבנהם דהייבו בסייר כדבק מאוד בבבר:

ומיש ולא בבהגי' כתוב בבריים חבדיקה אלי בלא תהיים בבחל ולא כיימ בחמילה אלי בעבים דאיהם דומם בבת מיימ לריך לבבך בל הבמ' דם ברית ביב"ג בל"ל בינון בלאמיבן בבבבר ולבבבם מיומר ובנבחן מי הוא בבמומל בלאיבו מיבמו לביסבם הם מבל אם הבבריים ומבטל בינון המילה ביבבלל:

רסד (א) ובבל יבראל בי' והוא בינון בלא לבב אם אחבר לו לחיות בימול עבבין אם בל מי בבקבעמו לא היה אחבר ולאי אין לו לחול אחיים: (ב) וי"ל דאבה כי בבוי בעיני בעבים דעבריס לא ימול רב אחר ובבוא ואחה את בריתי חבמול ומי יוחבן אחר דבחיב המול יומל המל הוא יומל ולא ביבייהו ח"ב אבה לרב ביבא דאבה לאו בת ומילה היא ולבי"ו אינא דאיתחי בחלן דומיבי דמיא ובבק בי"ל בבב: (ג) אין לריך לחזור כי דלא מלינו בחורה מילה לבמה: (ד) אם בבאהו לילין כי' זהו ומחמות הרבב"א בבי' ומבמע בבאם לא בבאהו לילין אין לוריך לימבל לבעות בוס דבר אחיב ביום מי ובייבו בדיעה בבבבה לבבל"ל לחזור ולחזר בעם בבית ובייבו בלבעיב להעיף ל"ל חבו עיקר דבחה בל רבב"א דאלייב לחם לו לרבב"א לבחוב אי מילחא דהא אם בבאהו בו לילין בבעיבא הוא אלא דאחי לדיוק דבלא בבאר ל"ל בלוס ואיב כיון בבבבה רמ"א בי"ל דמיירי לחזור ולהעיף כי בם בבאן לריך להעיף בם ברית ביום הבי אחי בלא בבאהו לילין ולא הים לו לרמ"א לבחוב אי מילחא דאם בבאהו לילין כי: (ה) אסור לחזור בו ומוס אחרים יבראל לא יעבו עולה ולא יהבו בזב ומוחר לקבותו הבע כיב בי בבבב ביה ובל"ל דאם הוא בעבין שבהון לבבבבהון לחול הים בחבן לזה אין בבאן ומוס דבר בזב ומוחר לחזור בו ומבל מקוס אם בבבע להראשון לא בחבינו עב בבבי זאת אם

בחוחם ברית בדם הם אינו בחו שבחבתי:

רסד א שהוא אחיו כי' אבל מחבין לחבר ברית לא: ב וכן מוהגין כי לא יהעבא מאי בקאמר דהא גם לבחבבבה יבראל גדול בדם לבלם ומ"ם מוהגין לבדר אחר אים ואם דעתו לחזר לאחר"ו ביבא דלבבה יבראל גדול אין מחבין לאחם לחול ומוהגין לבדר אחר גדול ומוס דאחם אינם בבבים לחול ובמ"ב בבבבה בבבבבה בבבבבה בב

אם לא שיתיז לו הסנטר ויהיו שיתר ולאי מהני כ"ל: (ו) ואין מוציל בזה קנין דקני דברי הוא ואינו מל: (ז) כופין אותו לקיים מכל מקום אם יש לו היתר על הסנטרה ולאי יכול להתיר סנטרתו על ידי שלבש כשאר היתר סנטרות כ"ל סמוך:

הטעמה בגי' ונגיע בשם חכמי ספרד ומחלוקת אחה ומיקי עערה אם הנסר אשר בלאם הגיד כולו או אם הוא לצד החוט הקובע אשר בין אותו הנסר והגיד ומיקיק לענין מילה לריך לגלות סמיסה רוב הנסר ורוב חוט הקובע: (ט) לריך לתקן רגלי הנסר פי' ע"י שיעשך הגוד כי וכו"ש אחר זה ואותה הג"ש היא פיומא לדברי הסולמן ערוך שלפניה והטעם הוא דאן הסוחה כיון שיעמוד שנים אחת כהנון קוב אין לריך לעולו מים אלילו אם אחר כך חזרה ונתבקה אלילה כולו אלילו בשעת קשיו אלא דוולבנון הוא דהלריכו לעולו מים ואיהו דוקא באם נלאה עכשיו בעולל לגוזרי אי לריך לחתוך סגוד הוסכה אבל אם נלאה עכשיו מהול קלת אלילה אלא נלאה מן הטעלה אלא בלאה כמו אלינו אלילה כמתקשה אי"ל לחתוך אי"כ כלום אלא מתקנו ע"י דחיקת הטוד לאחוריה ולא כמקומו ומפרש"י שנם בזה לריך לתקן ע"י איתוך הטוד כיש בתיה מי' רס"ד ועיקר לאיתו מלכתב הרמב"ם אם בעת הקשוי לא נלאה מהול מחזרן וקוללין והבשר הערולה כי דסיינו אם לא נלאה מהול אבל *ולן וזה הוכחה דכל אלא נימול כדיה מיקרי אינו מהול ועוד מצינו לא"י מדלה מקנו הא"ז והסמ"ק ומלאכי"ם הך מילתא לריך לתקן ומבי מלאה עין אם נלאה מהול כשמתקשה אלא ולאי לאותו תיקון לא קאי אלא לענין תמוטה אבל לענין מילת קנין אי"ל שיש תיקון אם נלאה

אם בעת שמתקשה נראה מהול אין צריך לטול פעם שנית [כד] ומ"מ משום מראית העין **יא** (ט) צריך לתקן ריבוי הבשר שמבאן ומבאן ואם אינו נראה נימול בעת הקישוי

ולקמן

ביאור הגר"א

כו' ועי' רס"י שם: [יג] ואין מועיל כו'. דקנין דברים הוא כמ"ש ברים ל"ט: [יד] אבל אם כו'. ע' מ"מ כו' ל"ז ס"ל ובפ' כ"ש ס"ב: [טו] ואם כו' דודאי כו'. כ"ל דודאי לא עבר על אלרים ימלאל כו' אלא אלא לאחר אלא באחיסת הרלבון: [טז] אבל כו'. כ"ל ס' רס"ד וע' תוס' דע"ז ד"ה אבל כו': [יח] ומצוה מן כו'. ממ"ש בס"ח י"ב דבמת ועיד אל"ש בהרמ"ם כו': [יט] כיצד ואם"כ כו'. ומהני שם: [יט] עד שתתגלה כו'. כמ"ש בס"ה ופ"ו: [כ] ואחר כו'. ומהני שם: [כא] ויהיו מהר כו'. גמ' שם: [כב] ומ"מ אם כו'. כ"ל אף אם פיקם ומאל"ב בשבת וכדברי הרמ"י אל"ג ב' ד"ה אבל בשבת ובל"כ הטור ולא הרמב"ם אמרתם אף בחול דא"ל ולוחת ממש"ם מלן תנא פיקם כו' ועיד אם אבל אכל דמעינן זה כו': [כג] קנין כו'. כמומאל לחומכא: [כד] ומ"מ מעשה כו'. ומהני שם:

ומ"ל

(ג) מזר בו הוי מזרה (מרדכי פ"ם כל הנסן) ז (ו) [יג] ואין מועיל [יד] אבל אם נשבע לו (ז) כופין אותו פיקיים (שם בהרא"ם) [טו] ואם מתו לא' ולא היה בעיר והאב בכל אלא יהיה אם נזון המילה ובלא אחר אחר ונתון כך בא הלאמון ומבלבל הלאמון דודאי לא חזר מן הלאמון (ב"י בשם תשובת ר"מ (ד) ומהרי"ק שורש ע"ו) [טז] אבל אינה ילולה ליתן לאחר לחזר ח דהרי אינה ילולה אבל אינו מוחל אם בנה. (שם בתשובה בשם ר"מ):

ב דבכל מלין ואפילו בצור ובזכוכית ובכל דבר הבורת

חיוץ מבקרומות של קנה לפי שקסמים נחזים מטמה ויבא לידי כרות שפכה [יח] ומצוה מן המובחר לטול בברזל בין בסכין בין בטספרים ונהגו לטול בסכין:

ג [יט] ז כיצד מלין חותכין את הערלה כל העור החופה

העטרה (ח) [יב] עד שתתגלה העטרה ואח"כ פורעין את הקרום הרך שלמטה מהעור בצפורן ומחזירו לכאן ולכאן עד שיראה בשר העטרה ואח"כ מוצצין המילה עד שיצא הדם מהמקומות הרחוקים כדי שלא יבא לידי סכנה ויוכל טוהל שאינו מוצץ מעבירין אותו [כ] ואחר שמצץ נותן עליה אספלנית

או רטייה או אבק סמים העוצרים הדם:

הגה [כא] ויהיה מהר אם יש לאקבלנית פסה שיסכנו לאוץ ולא לפנים עלא לדנק בזמנה ויבא לידי סכנה. (ל' יהוסף נתיב ח'):

ד ימל ולא פרע כאלו לא מל:

ה יחיש ציצים המעבבים המילה ויש שאינם מעבבים

אותה כיצד אם נשאר מהעור עור החופה את רוב גובהה של עטרה **ט** יבאפי' במקום א' והו המעכב את המילה וכאלו לא נימול ואם לא נשאר ממנו אלא מעט ואינו חופה רוב גובהה של עטרה אינו מעכב המילה. [כב] (ומ"מ י אם סוף בחול לבתחלה ימול כל הנילים הנדולים לף אלינן מעכבים). (מרד):

ו [כג] יבקטן שבשרו רך ומדולדל או שהוא בעל בשר הרבה עד שנראה כאלו אינו מהול רואים

ולאים בם תרי נווני עיטרי חד בשר החופה הוא היקפה אע"ג דליכא הוא גובהה והוא גובהה מני אע"ג דליכא הוא היקפה ולכאה אבנן סהלנין מופין הוא גובה לאם הגיד בזמקום אחד אז מסבאר אז ליקן ממנו מופה הוא היקפו אל מע אהוא עיקר העטרה אע"פ אלא נסה הוא גובה לאם הגיד הרי הוא עכל כמות אסיה ולריך לחולו אמיה ע"כ ומניאה ד"מ וכ"כ הב"ח: י אם הוא בחול ואם הוא בשבת ע"ל ס' רס"ו ס"ב: **יא** לריך לתקן רבוי הבשר כי אמנם לבאוהה הייסו דמתקנו ומחוך מעוס רבוי הבשר אבל מדברי הרמב"ם פ"ב מהלי' מילה כראה אחין לריך לתחוך כלום כיון שבראה ממול בעת הקישוי אלא אם לתקנו הייסו לעלות עם הקנון ולחחוק הטור לאחוריו

חדושי רע"ק

המול יעוול איכא. הרי דמעסה דמומר לעבלה הוי כמאן דמהילי ולכ"ל בסר. וכיון לאנן קיי"ל דאסה כסרה לחול מ"ש הרי"ף והרמב"ם וסרא"ם וסטור מעוס דקיי"ל בגילה אים כסרה. ועכ"פ אם מלה א"ל לחיקף הם בנים. ומומלא הוא בחולה לעבלות. ולומר דתוס' מיירי בלתאנון והרמ"ל מיירי בבלא לתאנון דבזה לא מהילי הוא דז"ל דאם נם אתו' ע"כ מיירי בבלא לתאנון דבתאנון הא מקרי בר קיימא כמו דאמרי בר זניחה. ולומר דתוס' בבלא לתאנון ובלא לבסנים אלא דאינו מוסם לחול. והרמ"ל מיירי בלבסנים. אף דלעבלה דסבר"ל דתוק לבסם. ע"מ אלמון הש"ך (בקא"ח) מבחר אבל מתכוין לבסר בנים לא מעמע דבק בחתכוין לבסר בנים הוא דבסבול. אבל לענ"ד אל"ל לומר כן דאי הרמ"ל מיירי בלבסנים אלי אי' מומר לעבלות אף בדבר אח'. הא לבסנים הוי עין ומומר לבס"ם ובלאיתא בס"מ לענ"ל (מי' ג' מ"ר). ובאותר לאף מומר לבס"ם נראה דדעת תוס' לבסיר לבפי' תיהוגים הוקבתם הייסו הקוקים קבירה (וע"ל לבתאנון מקרי מקיים קבירה הנים) כיון דבאם לא

יעלה ונעשה יקבור ויזנה) אבל מקרי לבמור בנים אם יפסון. ומילא גם מומר לבס"ם הרי הוא כיון המנוה בכך ואם יבלה יאמור מקרי בבלא מתנות בנים. ול"כ מעילה מוכח דמקרי ג"כ מאן דמהילי. ולא"כ יקשה בהיסון דלעיל א"ב מומר לבס"ם דבבלא לאמור בנים הוא. ולהנו בבלא מתנות מילה כמאן דמהילי. וחזו תוס דבא בבלא לתאנון הוי בבלא מהילי) ול"כ תמוה לי על הרמ"ל דעת תוס' בזה. (אם"כ לאיתי בבלא לתאנון ל"ל מוילגא הסתם על הרמ"ל אבל דעת תוס' בהיסון והייסו דמדברי הרמ"ל מוכח לאמר' לר"י אמנל דלאו מהילי ולדברי תוס' אף לרב כאבר). ע"כ כיון דדברי תוס' בהיסון דאמור לבס"ם בבר ובא"ז הביא ב"מ מקופק בהמור ואפשר הס"ל ג"כ דהוי בבלא מהילי אלא דהסמק רק אם קיי"ל הרב לו כר"י ולא"כ מילא ממילא לאם בבלא מ"ל בדעת בבל דעת מכן לאמרינו בל"ל לבעיף ל"ל לבעיף ד"ב. אמנם דגם הרמ"ל מלה כתב תמלה מומר לבס"ם דינו בעבר"ם ואם"כ וי"ל לחייבי לחזור ולבעיף ד"ב. אמנם דגם מכבר דינו מנכרי לבס"ם בן המומר. וע"ם דינו מנכרי דינו בתה הבבר בלע אסור. אבל לענין עבר ומל לא. ול"ע:

שם. (ג) מזר בו הוי מזרה. בישיש ב"ק (פ"ח פי' ב') כתב דאם רגיל בבר ליתן לו המנוה וגם נהר לו ליתן לו בלע"ע ל"ל לחזור. הרוי כמו אמנוות' אבל א"ל נהר לו קרקע בטולה הולך ע"ם:

שם. (ד) (ומהרי"ק שורש ע"ו). ומבואר שם אף אלא נתן לבדיל לבתאנון אבל אסי' רגיל לטול את בנו:

ש"ך ס"ק ט'. (ה) ואינו מכוון יפה. ע' תבואות שור בפי' לבתה (דף קכ"ז ע"א):

(י) בירושה מעשה דהוה קנין דברים בעבלאת אבל מ"ב מוציל כמו שבועה וכתיים אחיב בשם הבלא"ם)

ד בוד בשם הרמבי"ם מ"ב מתבלבלת מילה

ה מיימלא הבא אסור מולין אף מ"ל

ו שם הרמבי"ם

ז שם מהבבר הרמבי"ם שם

ח מעשה שבת אף קלא"ל מ"ל ואף קלא"ל מ"ל

ט מעילבל הבא שבת שם אף קלא"ל מ"ב

י שם בשבת אף קלא"ל מ"ב

יא שם בשבת ובמעבה בבי לבעיה בשבת שם בב"ם ובא"ב הרמבי"ם בשבת וכ"ב בעבל הבעיה ובא"ב הטור:

נקודות הכסף

ס"ק ט' הקצה על התי"ה ובתב

*ולאין מזה הוכחה כו'. לא דק דהרי"ה שם לא דייק בלום מזה אלא בתב שם דבלאה מבבבל בן בין שבבל מהול בהל בהו בן הטורם הוי מילה ולא דייק ה"הרמב"ם אלא דבבלאה מהול דלריך לתקן הבשר אבלן ומבלן מבוה מבלאים הבין הייסו שם לחתוך הטור לאחוריו ולקבלו שם ולא"ל לחתוך הטור דהא בתב הרמבי"ם אל"ל בלום כו' ונם מהבבר בבי"שא בתיבו נבלאה מהול דלריך לחתוך הטור ומשמע דבבי"שא בבלאה מהול אין לריך לחתוך הטור ולא בבלאה מבי"כ"א דמבבי מבלאים הבין לריך לחתוך הטור. כך הם דברי מהבלא"י בתיים שם ע"ש מבואר כך להדיא. גם ע"ש גם זה ל"ע דהא בתבכי"א כו'. לקי"ע דה"ק הבתיים דבתבכי"א לא בתב לך תיקון אבלאה אמנם אם בלאה בתב בבתים ואם בלאה מהול אל"ל לחתוך מבמעב אל"ל לחתוך טוב בלל ואי"כ בבי"ב ל"ל דבל"ל לבבלאים דמבבי"מין קלי לחבבומים ע"ש ומשמע בן בתיים לבדיל. וגם דברי הטור ובי"ש יש לבבב בבעת בתיים דהלי מיקון הייסו מיבדתון הבי"ל אלחבבי:

וכ"כ הב"ח:

אמנם לבע"ר בלאם הרמבי"ם

ומ"ל לא אבינו בדיבול בן בי"בומשל דהרמבי"ם ומשמעבה דמיירי בבבלא לתאנון ומבבא בלאים אבל אל"ל לחתוך בלום אבל בע"ר נראה דאל"ל דמבבא דמבבא מילה אם היה בשל בבר שתבי"ב אמלו בהונן אם נראה אמר מחל ותובה אם בבלאים אל"ל מבקנו ומבבא בתחבו עובי מבי"ש אבל אבמע דעת בבי"ר לבדיל אבל בבי"ר אם אמר בבבלאה בבבלאה בבבלאה

ולקשיר לאותו שם סביב סביב מטמגה וגן הטעלה אם אפשר שתעמוד ולא תחזור לטמה ואם לי אפשר בדרך זה לא לחתוך כלום וכ"ש בת"ה פ"י כ"ל"ד וכ"ש הב"ח: **יב** מוהל ומיטול עצם לי כהונן כלומר ולא לדלגיל קעיף ה' דלרך שיהא רוב הטעלה מגולה ומקום דהתם עדיין לא כיטול בהלכתו אבל הכא שבבר מוהל בהלכתו וגן התולם אפילו לא היה מלה מוהל כל עיקר אף כשמתקשה לא היה מקבל עדל רק עדבבגן מוהל ומלה מוהל רק גרלם הטעלה ולטעם קלא מלה מוהל קריגן בים וכ"כ בת"ה פ' רפ"ל וכתב הב"ח ומיהו היכא שמלד מוהל אבל לא לגמרי שהעור חופה הטעלה רוב גובה, לו רוב היקפה אפילו כבר הגיע ממנו דם ברית ביום ח' לולדתו כיון שאחיב אף כשמתקשה אינו מלה אבל מוהל קלתו שעדיין חופה רוב גובה הטעלה לו רוב היקפה לריך לגולו ולחתוך כל הבשר מכאן ומכאן עד שיהא מלה כימוז לגמרי בעת קישור ולא"ל לחתך כלי אבל אם כשמגולו תחלה בהלכתו אבל זה אבל מיטול כלל דינו כתינוק שמיטול ים לילן המופ" לא רוב גובה, של הטעלה דמעכבין לא המילה דבקל"ל זה שמולד כך כמו אם מחתבה הטעלה בשעת המילה והלילן חופן רוב גובהה דזה הם לא מחתך עולו (ו) בשום עשה בהלכתו. וכב"ו בשם חכם שבדלי מלה שהחיריב יותר שבתב שבדיקת הקישור לא מאוד אבל לבני המעוכבל והמדולל שמיטולו תחלה בהלכתו אבל בכל הלאר לריך שהיה הטעלה מגולה אף אבל בשעת הקישור כי הני שהחיריב דבמי אבל מיטול אחלי בהלכתו לריך לחתוך הבשר עד שהיה הטעלה מגולה אפילו אבל בשעת הקישור וכך הוריתי הלכה לעשה ע"כ ולי דבר החכם זה ליש דבקיקן בילולגוי פ"ל דוילם אותמי' דאלו הן לילן המעכבין את המילה הי אבינא בשם הי יהודים אמר בחופה רוב גובהה של הטעלה כי הי עני בשם הי שמואל אומר בדוקים אותו בשעת שהתקשה ע"כ אבל דבלא מיטול בהלכתו מי אמר שמואל בודקים אותו בשעת שהתקשה ולא:

רסה א בין תחיכת הטעלה כי ומקום דים מוקקים לבדק קודם המילה ומקום הכל ולאות כולן מבדק עליהן מובר לעשייתן ים מוקקים לבדק אחר המילה דשעת יומן המוהל ולא יעול והוי ברכה לבטלה הלבך מבדכים אחר המילה קודם הפריעה והקיב שביל מובר לעשייתן דעל ולא פרע כאלו לא מל ולשעת יומן לא חיישינן כיון דכבר מל ויהו אם בירך קודם תחיכת הטעלה או אחר הפריעה יצא בדיעבד ואין לריך לחזור ולברך: **ב** להכריחו כי בתוב בבייחו בשם הרמב"ן בהחמתים מוהלין עלמן מבדך אקבינו להכנס בברית של אברהם אבינו עכ"ל ולולה דשעת מוברכים ג"כ על המילה: **ג** כשם שהכנסתו כי הוא הגיבקא ג"כ בעור ולמבים ואחר מוקקים אבל בשים ואשרי איתא כשם שהכנס לברית בן יכנס לתורה ולחופה ומעשים ובן הוא גאדולדים ובן ובהגין ובלולה דבהכי עדיף עתי לפי שלבעומים אין אחד אם אי אחין לו אבל אי"א לומר בגשן טכא אבל בגשן בעבור כשם שהכנס כי ולכך לא פנינ

הקישור צריך לחתוך כל הבשר הטרודלדל עד שיהיה נראה כבטול בשעת קישור:

הגה [כה] ואינו לריך שיהא מלה בעת קישור הוא הטעלה

יב מוהל ומיטול עצם אחת כהונן אפילו אינו מלה רק מעשה הטעלה שמיטול בני ואין לריך לגולו מבים ומבל מקום אם אפשר יתקן על ידי מיטמון הטור וידקקנה לאחוריה ויקבלנה עם עד שתעמוד ולא תחזור לעמה. (מ"ה פי' רפ"ל):

רסה סדר ברכת המילה ודין מילה ביום התענית. ובו י"ג סעיפים:

א אל המל מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה גראבי הבן מברך **א** (א) [ה] בין תחיכת הערלה לפריעה אקב"ו **ב** להכניסו בבריתו של אברהם אבינו:

הגה [ג] ואם אין אבי הבן אבל המילה יש מי שאומר שאדם אחר מברך ברכה זו דסבי הבית דין מצווין לגולו (רמב"ם בשם י"ל) ובוסבין מבי שתופם הטור מברך ברכה זו (טור ובשם רא"ש והגה' מיי בשם מב"ן) [ג] וכן אם אב בבלן ואינו יודע לברך (ר' יהושם מתיב ל' ולי"ב ב"י בשם אבודרהם) [ד] אבל ומטיבל (ה) כשמברכים לריכים לעמוד (טור וב"י בשם ב"ה) אבל התופם הטור כשמברך מיבים מיבב ומברך [ה] ל"ל מבל הטם שהם אבל המילה יעמדו מבאחר ויעמוד הטם בברית (מרדכי פ"ל דמילה ובבל בו ול' יהושם ואבודרהם ומיל) וכן מיבגן מבלד התופם הטור שבול יובב:

גואם אחרים עומדים שם אומרים **ג** (ב) [ו] כשם שהכנסתו לבריתו כן תכניסהו לתורה (ג) ולחופה ולמעשים

רסה (א) בין תחיכת הערלה כי ובעוד כתוב ערבים מקבים מקום להכניס לבדק להכריחו קודם המילה דוקא כי להכריחו ומעמע להבא ושבד לליך לבדק בבל המילי עובר לעשייתן ולים כבר אל לבמות המוהב ומעמע כתב הרא"ש דדוקא אם הטעם המילה הוא מבדק אז לריך לחות עובר לעשייתן ומשא"כ כאן שבמבים מי"ל אבל הכ אל מלום אל ג"כ בדיים אלא שהחיריב ואומר שם אחיר לבדק עד לאחר המילה כיון שבמבים מי"ל אחר והב"ר כתב דגם ים בל בחומלה דבא אל מלום מהרי כתבו התוקפות והרא"ש גם אל המילה אבל מ"ת אחיר המוהב לבדק אחר המילה כי ולא אלבדבנה ומשם ראייה שהרי כתבו שמתמילה הוי מוהבים לבדק אבל המילה אבא בבא הבב"ים ומ"ם המוהב ומ"ז הקביל ים ואומר אמן לבמות המוהב ומ"ז מולבים בשם בל אחיתו ליבבא המוהב ומבמ אלי לאו שימי ומהב אל הים מקבל ומעקבי הרא"ש בוחים בלן דבן מעשה הבדבה קודם הפריעה הוא ג"כ עובר לעשייתה דאל אל פרע כאלו לא מל ובמעמ יומן לא חיישינן כיון דכבר מל ויהו אם בירך קודם תחיכת הערלה או אחר הפריעה יצא בדיעבד ואין לריך לחזור ולברך: **ב** להכריחו כי בתוב בבייחו בשם הרמב"ן בהחמתים מוהלין עלמן מבדך אקבינו להכנס בברית של אברהם אבינו עכ"ל ולולה דשעת מוברכים ג"כ על המילה: **ג** כשם שהכנסתו כי הוא הגיבקא ג"כ בעור ולמבים ואחר מוקקים אבל בשים ואשרי איתא כשם שהכנס לברית בן יכנס לתורה ולחופה ומעשים ובן הוא גאדולדים ובן ובהגין ובלולה דבהכי עדיף עתי לפי שלבעומים אין אחד אם אי אחין לו אבל אי"א לומר בגשן טכא אבל בגשן בעבור כשם שהכנס כי ולכך לא פנינ

מלולה מוהל אבל בשם בל אחיתו ליבבא המוהב ומבמ אלי לאו שימי ומהב אל הים מקבל ומעמע דבעבור מיקון בחומל מעבי מלולים עין הבם לבי דעת הים בן אבם אחבשר ג"כ לחות הרבה בעמי' שהחומל מעבם בבעבי המילה וקובר מבבר אל מלולי ותרע בלולי ובחומם לא פרע בלולי כי יש מקום לבעות לבעמים שם בחומל עול דק מאוד אחר החיקון מוד מלומל בלי"ל וזהו מוד ליבה בחלי ופרע אותו המלומל ועיקר הפרישה קיימת ולאיתי מוחל"ל מעבו בם ומ"ב לריך שבבכל מילה יהיו שם עוד מוהלים אחרים שילולו הטעב הפרישי אם היה כהונן ומ"מ לעבין אם אחר חזל ומתבקם אם כיעא מבבר אל ידי מילה בלולו ון התולם בשו מקבבו ומקתפק' לי דאם מולד מוהל והמיטבו ממנו דם ברית ואחיב מבם מעבו מחבבם ומשב הטור לחבלה ולא מלאה בל הטעבה אם"ל אחר הקישור מי ביעא אלריך לחתוך הטור בחומל ולחתקו בלולו דבלון לן לריך לבבר הים ביומל בלולי ון התולם דבאותם אבם לא הים לו עבלה בבלל ודמי לבלולי הזם אחר בבבר א

(ר) מנכך על הכוס מ״ש שיכם מגא על היין. ג״ כמס המלדכי: (ה) ידיד ונעמן כמ״ו פי׳ דעל ילמק קאי וי״מ פי׳ על מברהם מו״ש עם לידידי בביתי. ומוק בעמ״ימו זס ילמק. ולמלמיו מתס זס יעקב. ידידות מ״ימו זס הכמוס. מעמתו זס גיסס. ומס מלכ יתוס מגא לו ומס תוגלא מוסק הברכה

ולמעשיכם טובים [ז] דואבו הבן או המזהל ד או אחד מהעם (ד) (ג) מברך [ח] על הכוס ברא פרי הגפן ויש ניהגים ליטול הדס בידו ומברך עליו ולהריח ה ואומר הברוך אתה יי׳ אלהינו מלך העולם אשר קדש (ה) (ג) ידיד מבטן וכו׳ ו [ט] ונוהגין שבשמגיע [י] לבדמיך חיי נורחן מהיין באצבעו (י) בפי התינוק:

(וכסמוסל מנכך ברכה זו רוחן מחלה ידיו ופיו כדי פיבכך בנקיות). (מנודרכם):

ב [יא] אם אבי הבן הוא מוהל בעצמו מברך למול את הבן זלדעת הרמב״ם. [יב] (יש מוקלין (עוד כסס בעל העיטור) וכן מיהגין מלא למלק [יג] מיהו אם כיבך למול [יד] לו מניבך ברכת לסכמיטו למוד ילא). (וכן מנהגו בהגהות מיימוני):

ג [טו] חגר שמל קודם שנתגייר ז וקטן ה שנולד כשהוא מהול כשמטיפין ממנו דם כריח אינם צריכים ברכה. [טז] וכן מ״אגדרוגינוס אין מברכין על מילתו מפני (ז) שאינו זכר וראו:

ד [יח] ימצור כישראל הוא ומברכים עליו ברכת מילה עד כורת הבריח ט (ח) [כ] (ל) אבל אין מבקשים עליו רחמים:

הגה י [יח] אבל כסמוחרין על גילין המעכבים המילה מריך לחזור ולברך כל הברכות [יט] אבל אין לומר קיים את מילד הזה וכו׳. (בגיגין זאב פי׳ ו׳ בסס אגודה):

יא [כא] (ומסרמיגן בשעת מילתו שהוא ממהר) (מהרי״ל) [כב] יש ביום הכפורים ובר׳ ציומר לא יברך על הכוס (עוד כסס בעל העיטור ועי״ש) מיהו בג׳ ציומות מהם שהיולדת אינה מתענה יכול לברך על הכוס והטעם ממנו היולדת [כג] אם היא שומעת הברכה ומחכוונת שלא להפסיק בדברים בין שמיעת הברכה לשחיית הכוס [כד] אבל ביום הכיפורים (י) [כה] וט׳ באב (ט) שאין היולדת יכולה לשחות אין מברכין על הכוס ובט׳ באב אסא נמי לא מייתינן יב [כו] מטעמא דאין מברכין

מבטנ וגם מלאה דאפילו מאן דגרים כסס שהבנכתו כי מודה דכסס מנכנס מוי מ״ד כדאיתא בתוספתא דף קנ״ג ע״א הטומדים סס מומרים כסס שהבנכתו כי׳ ואחר כך כתב בדף קנ״ח ע״א והטומדים סס מומרים כסס שנכנס לבריח כי׳ כמ״ש למעלה בענין הברכות ע״כ: ד לו לי׳ מהעם כי׳ ומשמע מאיזו מינו מוהל לו אביו וכתב הגי״ח ומנהגנו שהמוהל מנכך לעולם ואינו יכר בעיני דלמעמים הוא ע״ש ולא די שאינו מנין אלא מדלג ומוקרם תיבות ע״כ הילה דבר הי׳ לא יכיח לברך ברכה זו אלא לי׳ ומאחר הגם שהמוחד שבעם ע״כ. ומיהו המנהג הזה ומכנ קדמונים הוא שהיי גם הכלבו כתב בענין ע״ג ומבטיו מהגו לרחות המוהל מנכך בפ״ש ואקי״מ כי׳ ואומר קיים את הילד כי׳: ה ואומר כי׳ אחר קדש ידיד ומנמן ומוק בשאחו עם ולאלאיו מתס גאות ברית קדש על כן בשבר זאת אל מי אלקנו לוכו מה לאליל ידידות שאיתנו ומחת לנמן ברית אחר עם בשבריו בא״י כרת הברית. כן הוא ב״ש ועוד ומאר מוסקים ועין פי׳ ברכה זו בג״ר בעם המוקים ועין בשבר תיא ג״כ בפ״ר ברכת המילה ומנהגים וכ״ל ע״כ בשבר זאת כי׳ הוא תפלה ובקשה על העתיד ולוה ל״ל מקוד בעתי״ם הלד״ו ובליבי הרי״ו דלא כמו שמקוד בכל מוסחאות הלומות שבב״ש לוה בחיבי״ק הלד״ו וקוי״ן הרי״ו וכן מיהגין כל מוהבים לאומרו שלפי זה הוא לי עבר ואינו מתיבב ע״כ בשבר זאת כי׳ גם לא שיך לי לוחה אלא לי הבעתה אלא ולאי כמ״ש וכן מוכח בתגודה בשם הרמב״ם שכתב שואל אחת אי׳ ואומר אתה לוכיו לוה לאליל ידידות שאיתנו מחת כי׳ וכן בהלכות גדולות דף כ״ד ע״א גרים ע״כ בשבר זאת אל מי יכא מלקנו לאליל ידידות שאיתנו ומחת לוכיו לוה לאליל לי׳ מכח ואין לאומה מ״ש לוה לאליל לי׳ מכח להקב״ה ואח״כ אומר לענן בריהו כי׳ לי׳ נתבר שבן הוא מוקח הברכות והתפלות בכומה מקומות: ו ומיהגים שבשמגיע כי׳ לפי אחר סיום ברכה הכ״ל אומר אלהינו ואלהי אבותינו קיים את הילד הזה לחייו ואמו ויקרא שמו כי׳ עד סוף הפסוקים וכשמגיע לדמיך מיי כופלין ואומר לך בדמיך מיי ומתכון בכל פעם מהיין באלבנו ובג״ר כתוב בשם אבודרהם וכלבו וריע״א כמאן לחיבוק אב אי אמן לו אב ואם מוקחאות אחרות ע״ש אבל אמו מיהגין כשאין לו אב ודלגין לאחיו ואומר קיים את הילד הזה לאמו וכ״כ הגהות מנהגים ואם מיו כעבר אחיו או אמו אל חיבוק ודלגין מן הברכה איזה שהוא ואומר קיים את הילד הזה ויקרא שמו כי׳ וכ״כ בהגהות מנהגים ואם מיו כעבר אחיו לחבוק ודלגין גם אמו ואומר קיים את הילד הזה לאחיו או לאמו אל חיבוק ודלגין מן הברכה איזה שהוא ואומר קיים את הילד הזה לאחיו או לאמו ע״כ וכן הוא בס׳ תכ״ח דף קנ״ח ע״ש: ז וקטן שמולד כי׳ ע״ל סימן רס״ג סיק ד׳: ח שמולד מהול כי׳ ל״ל ברכה כתב הטור בשם בעל העיטור ומיי ברכה אל להכמיטו בבריתו אל מ״ח ואקי״מ ומברכים והמחבר העתיק לי׳ הרמב״ם ומעמ ומדבריו דאי״ל ברכה כלל וכ״כ הרמב״ח בתשובה קיטן סכ״ע וסכ״ן ס״ח דמילה דס״ח אלין ומברכין עליו לאכמיטו נגמ״ח: ט אבל אין מנקטין עליו רחמים כלומר אין אומרים קיים את הילד כי׳ מעמ דגא ליאמר הקדוש ברוך הוא המחרים אביהם ומעמ זה הטומדים שם אל יאמרו אחר שמוחל כשם שנכנס לבריח כי׳ כן הוא בומסי״ל: י אבל כסחרין כי׳ כלומר גם בילד בשר אע״פ אלין ומברכין על הקפק מ״מ כסחרין על לילין הומעכבין לו׳ לחזור ולברך כי׳ ונא יאמר קיים הילד אע״פ שהוא ילד בשר שבבר בקש עליו רחמים בתחלה וכן הוא בעמ״ז וכן בומסי״ל ובהגי״ח בשם אגודה: יא ומשבקומין בשעת מילתו כי׳ וכתוב בומסי״ל שסיו אלין אותו בלא בית הכנסת אבל בית הכנסת מה אלין כן בכמיס אלין בשבים אבל הפתח: יב ומעמ דאין מברכין על הבשמים כי׳ כלומר ומעמ אלין ומברכין על הבשמים בחמעה בחב אחל לחיות בומלאי שבת וכמו שמבאר בא״ח סי׳ תקכ״ו וסיימו דיים מעמ הוא וס״ה הכא דאסור להריח בומקום אמיסגין ליטול הדס ולהריח בשעת מילה כדלעיל

קעיף

ד לשון הטור מהגרי המפרשי׳ והגאוני׳ מהגרי המלדכי בשמם יומא נגלה שהשעם מעמו דאמריכן אין מומרים כדכם

על היין

ה שם בגבריאם בשבת (וכ״ש בריש פ׳ מולין בגב״י לקמן) ו כל בו ומ״כ הכ״ר המדרש וכתב ומעמ מעוסה לוכם מדי בחלבעותיו בשי התינוק לבמול וחומל לך בדמיך מיי הוא לרחות שביי המילה יזכה לעמיי ולעמ״ב ז ריש פ״ב מהי״ש מהגי״ש דגמ׳ בפרחים דף ז׳ ע״ב ומעמו ליהב קומ״ים הכין שהקפה עליו עין בגי״ ובביאו מוף הלכות ברכות ח לשון הרמב״ם שם בפ״ב. ומעמו בקנן כיון דמעמ דלריך להעיף מומו דם ברים הפוס דמיי״ק שאם עבלה בבוסה הי״ל כמו שלייכם בסיון בס״ב ולין ומברכין על הקפק ובר מעל קודם שבגייר לא עדיף מקנן והכלבו״ר הביאו בזה ומפי שהוא קפק מדאוי״ם ומכמי לוגיל שאלו ומהמבים ע״ז ובס״ב לסם מבמים מיקנו אם הבכה ואם אמנו כל המבר ברכה שאינם לריכים מוכר מעמ הפוס לא מעמ והביל לאיי מעוכם לשבבין ובלבאל מיבב יחבינן בהוכי לא מבריכין וכו׳ מוכם דף ע״ז ע״ל ע מיל בשם הרמב״ם שם (דין ז) י מיל בשם הפוסם לבאן וכ״כ בעל העיטור יא בי״ז לדעת הגאונים וסכי״ם והרמב״ם וכ״כ בא״ח קיטן הקכ״ב (י פי׳ בשביל לינם בא״ח סיטן הקכ״ב לריכה לאמל ועיין בא״ח סיטן הקכ״ב וסקכ״ד):

ביאור הגר״א

[ז] ואני כו׳. מומ״ם והמבכך כו׳ ומשמע ליה מיטים: [ח] על הכוס. ע׳ בה״ג: [ט] ונוהגין כו׳. כמ״ם בא״ר ומכה הים אל ואחכן מוכע ויהומע מקוה: [י] לבדמיך כו׳. המוס הבמקאה אמרת הימה מיתה לאיתה בענבל: [יא] אם אבי הבן כו׳. מקמיס ז׳ ב: [יב] וי״ל כו׳. ע׳ רס״י בס ד״ה והלבתה כו׳ וכמו בחמצן: [יג] ימיהו כו׳. הבא לבער לאול כ״ע מודי אלא מומרכין על כ״מ בס״ד דברכות בבלמא מי כו׳: [יד] אי מניבך כו׳ דברכת לבסכיטו הי״ל תוספת על ברכת המילה מבלמוה אבינו עליו יוחר מאחר וברכת המילה בכלל בו אלא לבמחמילה יברך קודם על המילה כמו בברכת המילות בכולל ואינו כולל: [טו] גר כו׳ וקטן כו׳. קטן כמ״ם בפי׳ רס״ג ס״ד וכ״ם גר כמ״ם קל״ם ס׳ הרמב״ם לא נחלקו כו׳ ע״מ נחלקו כו׳ ועי״מ לריך להעיף כמ״ם בפי׳ רס״ם ס״ם ע״ם וכמ״ם ביהומלמי פי״ע דשבת וב״ר פי׳ ל״ו המול יעול להכיח את מעולד ומהול תני רשב״ם אומר לא נחלקו ב״ם וב״ה על מעולד ומהול שהוא לריך להעיף ממנו דם ברית ובה״ם ח״ג ל״ל נב אל ביה״נ ל״ם הקבר אומר ב״ם וב״ה לא נחלקו ע״ז שהוא לריך להעיף ממנו דם ברית ועל מה נחלקו על מעולד ומהול בשבל שמיני שלו להיות בשבת שבשל״ם ומחלקין ל׳ הומעיה הלכה כדברי התלמיד ריל כמ״ל אבל אין מומרכין על הקפק ועי׳ בה״ג ועי׳ רא״ם ל״ם כיסוי הדם ומ״ם בס״ם הערל: [יז] אבל כשחוזרין כו׳. דהוא מלוי לא מל: [יח] אבל אין כו׳. כמ״ם בס״ם בגמ׳ ומיכ״ם: [יט] אבל אין כו׳. כמ״ם בא״ר שבמנילה בא״ח מהרמומיה כו׳: [כא] ומשבקומין כו׳. כמ״ם בפ׳ הערל ומיכומבמי: [כב] אבל אין כו׳. ואין מיהגין לחיומקות כמ״ם בשבמ״ג הומיכוגין: [כג] אם היא כו׳. כמ״ם בשבמ״ם מ״ז: [כד] אבל ביה״כ. כמ״ם בא״ם ס״ם מרי״ז: [כה] ומ״ב. ע״ם מי׳ מקב״ד מ״ו דלא קי״ל כן: [כו] מטעמא דאין כו׳. עמ״ך:

חדושי רע״ק

שם. (ג) מנכך על הכוס בפס״ג. בתיה (בפ״י הבגהדין) כתב דדוקא הבמבק המחזיק הולך על הכוס בשעת המילה הוא יחזיקנו נ״כ בשעת הברכה ושתה מוכסום יין. ועי׳ לקמן (ס״ד בהג״ה): שם. (ג) ידיד ומנמן וכו׳. לא מבקי בשמא דבשע. אבל אם נקרא כן שם אדם לדיק אע״ג דגם הבע נקרא כן מבקי בשמי׳ נמוכ׳ ומוכ׳ יומא (דל״ח). מה בגלא בגיס והכיס אבמו מוענבת קורין הבן על שם אביו אגודה (פ״ג דמ״ק בי׳ ל״ח): סעיף ד׳. (ד) אבל אין מנקטי. בכל ולד שיש בליאתו מדוד עביה אפי׳ אינו לדבנן אין אומרים אבבי מבמר וכיולא בו. ואין אומרי׳ שבחי׳ לאב ולאם. ודוקא במילי דמעבדים וילוע. מוסריש״ם:

מי

סעיף ה׳ זהו דעת המחבר אבל לימו מוכרח דבמלה דהתם היימו עצמה ומקום שהבעמה ימיכם הלבם בחיים ומתקן ברכת הבשמים לחבמנה להמיב בשבו אבל מיהא אסור בכל מיב לסרים בבשמים זה לא שמעמו: יג וכים התחבר בחיים מיון מתכיו סעיף ז׳: יד אלא

מברכין על הבשמים במוצאי שבת שחל בו ט׳ באב:

הגה [מ] וי"ל דמנהג אכום בכל מצוות ומתים שברכה לתיקות קטנים (תוספות בכל מצרנין ומרדכי דיומא)

יג וכן נסק בעור מ"ם מי׳ מקל"ש וכן מוכנן ומיום מיבוים מוכנים ליתן (י) לתיקות מיומאל כמו מחבאר מ"ם מיתן מרכ"ל [מ] וי"ל דלף בלא מצוות יולדים בזה (בל בו) אבל אין מוכנין בן יד [מ] אלא המנהג בותה בחיים מצוות:

ה [ג] (ה) ימי שיש לו שני תינוקות לטול ברך (יא) ברכה אחת לשניהם ואפילו אם שנים מלים הראשון יברך על המילה ועולה גם לראשון ואפילו אין הנער לפניו בשעת הברכה כיון שדעתו עליו רק שלא יסוח דעתו בתחיים. (ל"מ בב"י ולא כל' יכוסם):

הגה [לא] אבל אם אם בתחיים טו אז אלא מים דעתו על המילה:

סג׳ מחמילה לריך לברך אחר קדם ידיד על הלחמון ולחחוד ולברך על מילת הבני [ב] ודוקא אם אם בדברים אחיון לרבי המילה אבל בברבי מילה לא הוי הפסק (דעיבו יכוסם ומרדכי פ"ם בבוי דם ואבודרהם) יד ואפי' אם בבח וכיבך אחר קדם ידיד לאחר הרחמון אינו לריך לחחוד ולברך על המילה דברבה לא הוי הפסק (הבב"ח מי' אם"ב ובבל בו) בחו מחבאר מיחון כ"ם לענין מיבוי דם [בג] ואם אבי מילדים אל אדם אחד אחד אחר לחבבים בבריחו אל אבריהם אבינו (ב"י בשם מרדכי ואבודרהם) וכן אומר קיים אח מילדים וכו' ומתקן בל לרבי המילה בבל אחד בבני בעמו בבון הבר אחליקין יעמים בבל אחד בר בבני בעמו. (מהרי"ל):

ו יבהיבא דאפשר עבדינן למילה בי׳ והיבא דלא אפשר עבדינן בפחות מעשרה:

ז [לד] יבשהאב עצמו מוחל ארץ בנו הוא מברך שהחייבו ואם המוחל הוא אחר מוי"א שאין שם ברכת שהחייבו [לה] יולהרמב"ם לעולם האב מברך שהחייבו על כל מילה ומילה וכן נהגו בכל מלכות ארץ ישראל וסוריא וסביבותיה ומלכות מצרים:

הגה [לו] ומנהגינו אלו מהבנין אבל לברך מסחייבו אבי׳ כבאבא בעמו אל בנו יז [לז] אם לא אמל בנו הבכור אחייב לבדותו מנבר מסחייבו בשבת מילה ואינו מברך בשבת פדיון אבל בשאר מהפדיון אינו מברך מסחייבו. (ע"ם מהרי"ל):

אין

(י) לתיקון המיומל מנהגו דאי"ל כאן כדי שישור כוס אל בהבה דהיימו מלה לבמה וכ"כ ב"י בשיון זה לעיל בשם הלבבות חיל מקבלת כוס משור מעשים בבי מוקדם בשיון מלה לבמה בבי מאר בברכה לא בשיון מלה לבמה בעיבו. וקשה דסא אימא בחיים מי קיון דבל דבר אלרך כוס לרין לבשמים מלה לבמה ויי"ל דהיימו מה אלרך כוס מדבבי הגמלה ומאי"ב כאן אחימו אלא מלד אלין אומרים שיש אלא אל הייבמים ב"י בשם הבלבי ואל כיומלה בבה אומרי הבבי"ח: (יא) ברכה אחת לבמיים בבוי כ"כ בשם הבלים וכן הוא אם בבי מחבים ובבוי בחיים מי קיון קיב ואחרי לין מחבן המני בשעת הברכה. וקי להקשות לומה כתב אם רוחיא מומים בין הרב מוכנין לברך לכל אחד בבר עלמו ומאי אבא מבא ומבני מיבוים דלא אלרך להבבים בן. וכיל דהלי לבחאלה לרך המחבן המני לבחים ב"ב אלא הברכה כיון שבר מיובא הוא ואין מבמים בין הרב כיון אבריבה אלרך בחיבוי בחיבוי אל אל אל

הסמי יסיח ומוכן אחר גרכת הרחמן למולו: (יב) יאמר בפיו כדי כתוב בזאהר פרשת לך לך דאבי הבן יאמר פסוק אשרי תבחר ותקרב יסבון חצרך והעומדים עם יאמרו סוף הפסוק כנגעם בעוד ביתך קדוש היכלך וכתב ד"יו ולא לאיתי מהגין כן. ומקרוב כתבו

ח יח [לח] יאין צריך לכסות ערות הקטן בשעת הברכה יט [לט] (אבל יש לנקות הקטן מלאתו קודם מינכך). (נ"י בשם כל בו והגה"מ פ"ק ב"מ):

ט [מ] יאבי הבן עומד על המוהל להודיעו שהוא שלוחו:

י [מא] יינוהגין את הערלה בחול ועפר (וכן רוקקין דם המילה אל הטפר) (מהרי"ל בשם ים מקומות). כ [מב] ואם הוא שבת צריך שיהיו מוכנים מבעוד יום. (כי בפי' בעל העיטור):

יא כא [מג] כנוהגין לעשות כסא לאליהו שנקרא מלאך הברית וכשמניחו (יב) יאמר בפיו שהוא כסא אליהו:

כגה [מד] ונוהגין להלל אחר מלה זו לחיות פגדך לחפוש התיקוק למוסלו (הגהות מיימוני פרק ג' דמילה) [מה] ויפה כח הפגדך ומכח המוהל להקדימו לקריאת התורה דכל פגדך הוי מתקייב קטורת (מהרי"ל בשם ר"מ) [מו] ולכן נוהגין כב שלא ליתן שני ילדים לנעל בית אחד כדאמרינן בני קטורת חדשים לקטורת (שם בשם ר"מ) ואין לאשה לסיות פגדך לתיקוק המקום שאשתר בתים ומשום הרוי בפרילות וע"ע [מוהר"מ) אבל בתים יכול לעשות הכל בלא אשה (כן עשה מהרי"ל) כג נהגו המוהלים להתפלל ביום המילה מלאחר רומעות אל בגרונם וארב פיעות ביום:

יב [מז] כנוהגים לעשות סעודה (ו) ביום המילה:

כגה ונהגו לקרא מנין לסעודת מילה ומקרי סעודת מצוה (פר"ח דמילה ובא"ז) [מח] וכל מי שיש אוכל בסעודת מילה הוי כמצוה לבעים (תוספות פ' ע"ם) ודוקא שמלאו שם בני אדם מהוגנים אבל אם מלאו בני אדם שאינם מהוגנים אין נריך לאכול שם (נ"ז שם) [מט] עוד נהגו לעשות סעודה ושמחה (יג) בגיל שנת לאחר שנולד זכר בכמים אבל התיקוק לעשות שם ואוא גם כן סעודת מצוה. (בת"ם מינן רש"ע מתו' פ' מהונה):

יג בגיום מילה שחל ביום תענית צביר הכתובים כד מתפללים סליחות ואומרים וידוי כדרכם ואין אומרים והוא רחום ולא נפילת אפים (אבל אומרים אל אדך אפים). (נ"י בשם הרשב"א):

מילה

יהודה נאון שכתב שם ובשנת לא יעשה כן שמא יבוא עפר ונחתך ע"כ וכתב הב"ח ועיהו הטולם מהגו בעפר מוכן ועי"ש: כא מסגון לעשות כדי ומהגון להדליק כל בב"ם בשעת המילה וכן הוא בתרא והגהות ומהגים ומהרי"ל ובכלל בדברי הרב סוף סעיף ו: כב אבל אין בי אלדים כדי שלאחר לעבוד בית אחד פעמים לו אבל רק לכל בן בורר בעבד בית אחר וכן מלא דרשה זו בשום דוכתא רק הקצעים והדרשנים אומרים זה ואותו קלא הדרשן ברבה בע"א ובפיקתא הדרשן לענין ד"ת כדי וכתב עוד שם לאין לדחות מעשה כך אחבל בהתפלל ביום המילה וכל המוסה בחבש כאלו מוסה בחדש לעשות מלה וכאלו בחל את שמת אם לא בחקוש שיש מהגים כדי והגהות ומהגים הענתיק דבריו בקלרה אבל יש שם מעות בהשעתן על כן מתפעל הרמבם שהמוהל דומה האבל ואינו כהן וכתב שם ועיקר הטעם לפי שעוסק במלאה לכך אחר לו להתפלל: כד ומתפללים כדי כתוב בהגהגים שיש קינ"ז ואם יש מילה בין כבא לעשיר אומר זכר ברית המילה ואל תפר בהשמטה ואיל גם בזמן יש לחוס ואומר אבינו מלכנו ואין אומר והוא רחום ומחנון גם בלוח גדליה בתילה אבל אומר אחיאל ומלכא ע"כ והמהרא עברה בעבת שיש ל"ע כתב ואומר זכר ברית המילה ובזמנו כדפרישית לעיל ע"כ וכתב בהגהות שם וכן בכל תענית לבוד אבל לאמלא אומר מקום לעבלא דיוקא ואין אומר אבינו אלהינו כדפרישית בעיר בחותו ואם כדי בתי בנקיות בעיר בחותו אחין אלין אומרים מחכון וכבר מהוב וכן אין אומרים פיוטים אל מילה בחותו ב"ש אחין אלין בו מכתבי מהרי"ל ע"כ וכ"כ בתשובת מינן שיש ראומרים למלא מקום לעבלא דיוקא וכן הוא במהרי"ל וכן מסגים ולא כהאבודרהם שכתב גם אין אומרים יעבך הי' ביום לרם ועבי שהוא יום מעשה לאחי הבן ולא יום לרם וכ"כ בכלבו וגם אין אומרים למלא מעבי קיום המילה יום מעשה הוא על קיום המילה ע"כ ואין מהגין כן בעדיות אבו ובכאה דוקעות מקומות יש וכ"כ בהוקה ש"ש בהגבל"ל אומרים יעבך ביום המילה שיש בו בי אבוקים כבי אבי הביבור כדאיתא בשאר עוב ובוילעיי"ח אין אומרים יעבך ע"כ:

ביאור הגר"א

[לח] ת"ל כו'. עיין בת"ם פי' כ"ם ס"ד בהגה"ם ופ' בת"ם בפ"ג דברכות וכ"ל: לתיקוקא אינא לריך לאחוז המילה בשעה שמברך מה"ם בפ"ג דמגמות וע' תוס' לקוטה ל"ם ת' ד"ם עוכר כו': [לט] אבל יש כו'. מוכרח בגמרא דל"ל לסרמיק מלאתו וכ"ם שהוא מכוסה: [מ] אבי הבן כו'. שהמילה היא לוגמת קיבון המ"ם בריה ב' אחוה ב' כ"ז וה"מ ואמרינן בפ"ד דתענית אמר ר' יוחנן אין מעבלתן של ישראל אמר מי יוכל לעמוד בזכות ברית הם מילה שהוא מכוסה בעבר שנאמר מי מעה עבר ישקב מכלן אמרו מכבין את המילה והרם בעבר אחרן כו' וז"ם וכן כו': [מא] ואם הוא כו'. מה"ם בפ"ז דשבת: [מב] מהגין כו'. בפר"ח שם וכך היו ישראל נהוגין לאול עד שנאלקו לפני מלכות ומלכות אחרים הגנו מהם את המילה ועמד אליהו ז"ל וקבל גדולה ונתנה על הפרים אלא לבריה של ומעד על אחרן ונעשה אחבל ונקבה לבריה אותו כו' עמד אליהו בדם כו' אלא עליו הקב"ה ואל"ל מה לך פה אליהו א"ל קנא קנאתי א"ל הקב"ה לעולם אתה מקנא קנאת בשעים על ב"ע שנאחר שנתם ב"ח ואחן אתה מקנא מייך אתין ישראל עושין ברית מילה על שאתה רואה ומעיד לאחי הבן ולא כהאבודרהם שכתב גם אין אומרים יעבך הי' ביום לרם ועבי שהוא יום מעשה ע"כ ואין מהגין כן בעדיות אבו ובכאה דוקעות מקומות יש וכ"כ בהוקה ש"ש בהגבל"ל אומרים יעבך ביום המילה שיש בו בי אבוקים כבי אבי הביבור כדאיתא בשאר עוב ובוילעיי"ח אין אומרים יעבך ע"כ:

כמוג

חדושי רע"ק

סעיף י"ב. (ו) ביום המילה. ע' לעיל (בסי' קע"ח):

מילה

[מ] אבי הבן כו'. [מא] ואם הוא כו'. [מב] מהגין כו'. [מג] כנוהגים כו'. [מד] ולהלל אחר מלה זו לחיות פגדך לחפוש התיקוק למוסלו. [מה] ויפה כח הפגדך מתפעל אבל המוהל ובא"ז [מו] ולכן נוהגין כו'. דבריו אין לסם אחר דפ"ל ע"ע מלאם אחר דוקא ואחר לא יעשה ב' פעמים לשולם ומשולם לא אחיו אבל אחר לוחו ובטולנו ינחק בן שמנת ימים הגיבו לבריה בעת [מז] נוהגים לעשות כו'. בפר"ח שם כ' שמעבאל אומר לא ביכב מעבים מכל אחר לוחו ובטולנו ינחק בן שמנת ימים הגיבו לבריה בעת ויחל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים והגיבו לעבדה ומשתה ומשתה ומכאן אמרו אחרים מייב אדם לעשות מעבדה ומשתה בחותו ביום שנכה לעבוד אל בנו כאברהם אביו בעבודה ויעשה אברהם ומשתה גדול ביום הגמל את יצחק וכן ונעשה בפ"ח לבחורות ע' תוס' דשבת ק"ל ת' ד"ה שם כו' ובכ"ק פ' ח' ובפ"ד דקידושין: [מח] ולל מי כו' ודוקא כו'. עיין תוס' דשבתים ק"ל ת' ד"ה ואין כו': [מט] עוד נהגו כו'. וחכו מ"ם תוס' בכ"ק שם ד"ה לכי ולי"ם פי' ועי' בפ"ל פ' אעבר הכ"ל ומבל לאלך כו' מתעבר שנת עליו כו' שם:

*

כיון

יז עיר בשם בשבל הציעבור וכ"כ הרא"ש וכל בו בשם הרמ"ם

יח נ"ז שם בשמו יע שם בשם בני מעבב ובשם רב יהודה נאון

כ שם על פי המדרש שהבעיתו הקב"ה לאליהו שלין עוברים מילה בעינו וכ"כ הרב"ל והגיה"ל ע' פרקי ר"א

כא הרב"ח שם ע"ב המדרש ובקן מעשה בגמרא מכאן הרב מנהג לבוכיר ובו' בתוכות דף מ' ע"ש ובכן אמר הרב המלך ע"ש אמנו לי מקרוי בגיתי עלי זכר שנה דש מילה שהוא זכר לשמונה ימים וכ"כ הש"ר ומוסקפים ובשם המדרש לבריתא דשמעון בל מלה שקבלו עליהם בשמחה ובו' שנה דף ק"ל ע"ש

כב הרשב"א בתשובה (הביאו הב"י) וכ"כ בחיים ג

כתוב בהגהות מיהגים שמולין קודם עלינו לשבח וכן המנהג. עוד נהגו שלא להלוך התפילין עד אחר המילה משום שהתפילין הם לות והמילה נ"כ לות:

רסו א חוב גובהה על עצלה ביל קיומן רקיד קיים ומיים שם: **ב** ומותר לטלטל כי אבל אם שכח כי ומותר דבכה"ג אפילו שלא לצורך מילה ומותר כמו שמתבאר בא"ח ריש סי"ב: **ג** אין מוחקין כי ולא כי מוד מי"ו לפי שכל ומכשירי מילה אלו היה אפשר לעשותן מעכ"ם: **ד** לוגם בעינו דכתיב דאמר לשמיי ומעמיקן: **ה** ואין עושין לה מלוק כי כעין כיס דמוק היו עושין ומלבישין לאם הגיד עם ראש הטערה וקושרין שם כדי שלא יתחוב הטוד לכסות את הגיד: **ו** ואחיב נתעזרו הקונים כי וכתב הריין דאם נתעזרו אותן הקונים שהביאו לצורך אחר המילה קודם המילה דעת הרוגנין שאין לטלות אלא שעתה ומלן אותו ואין דוחין את המילה מפני שמלטרך אחיב לדחות את הסנת דבתר הכי פיקוח נפש הוא דדחי לה ולא מכשירי מילה דעת הרי"ם (ג) והרשב"א דחדחה המילה עכיל. וכתב בית יוסף שכן כלאה דעת הריף והרוגנים ואינו מוכרח מיהו בעמ"ז כתב דחדחה המילה וכיש הביאו:

ו ואפילו אבל מכשיריה אינם דוחים פיכון שהוה אפשר לעשותם מבעוד יום לפיכך אין עושין סכין לטול בו [ד] יואין מביאין אותו ממקום למקום ואפי' להוציאו מהבית [ולהביאו] (ב) דרך גגין וחצירות ומבואות שלא עירבו [ה] אבל אם שכח הסכין בגג וחצר מותר להביאו מזה לזה (ג) יאפילו עירבו חצירות עם הבתים:

ג ג [ו] יגאין שוחקין סממנים [ז] ולא מחמין לו חמין [ח] ואין עושין לה אספלנית ולא טורפין לה יין ושמן אם לא שחק כמון מערב שבת **ד** לועם בשינו אם לא טרף יין ושמן מע"ש (ג) נותן זה לעצמו וזה לעצמו **ה** (ד) ואין עושין לה חלוק אבל מורך עליה סמרטוט ואם לא התקין מערב שבת מורך על אצבעו ומביא דרך מלבוש (ה) אפי' מחצר אחרת [ט] שלא עירבה:

ד [י] יגמלו את הקטן בשבת **ו** ואחר כך נתפזרו הסמנים עושין לו בשבת מפני שסכנה היא לו. (ודין לסיגא המינק קודם מילה אי לאסריה עיין בעור אורח חיים סיון מ"ל):

שבתו

סימן רסו

א בריש פ' שבת דף קל"ג ע"ב

ב שם

ג שם ע"ש ולעיל לה רבי יוחנן אקלא והבית בבריתה בוחרים

ד פשנה שם דף קל"ג ע"ב

ה פשנה שם דף קל"ג ע"ב

ו בבריתא שם ע"ב ובפי' רבינו שם וכן כתב הטור בשם לבנו לבנים לבלים

ז ליתמרו לעיל בפיסון לבריך מעכ"ם הי'

ח שם בתוספה

ט שם דף קל"ל ע"ש ובכ"ש

י פרמבלם דרבי לבת בר רבי אמת ובכ' ובדומסרם לה רב אמי שם ע"ב ובכ"ש בתוספה עיבוגין דף פ"ב ע"ש דלמיפקל הלכתא מוחיים שם דף ל"ח ע"ש

יא שמואל ורבי יוחנן שם ולמיתני בם בן בתוכה חיים כיים בעיגן

יב פשנה שבת דף קל"ג ע"ש

יג הריף שם ובכ"ש בהמנים בפיג בהלכות מילה:

נקודות הכסף

מ"ק א' הקשה על דמתכמיל ולא קשה מידי דעבלי מקלב מבלים בסבר שלמי דמלכתו לחיקול שם בן מיד מפסק הלקוב מבלים בבר הבי מלכתו לחיקול ונם לא הים בין הסמנים מחוקן לכך מלכתן לכך בשבת מלגו בו בבר מבי שלמי דמיד מבלו בו בבר לשלם ובהי מוקלה מחמת מילום ובהי לבש"ל בדיב דמבכ"ל בתבונה מבלים דבבי בתבריל מחולקים עליו ובדיב מבשנע מדבבי לבש"ל עלא בחיב אלא בבי בלבנשו בחלר מבעיבכה לבל לבלבלו בחנם לא:

רסו איזה מילה דוחה שבת ויו"ט. ובו יד סעיפים:

א מילה בין בזמנה בין שלא בזמנה דוחה צרעת שאם יש בהרת בעור הערלה אע"פ שיש בקציצת הבהרת לא העשה חותכה עם הערלה ג אבל אם לאחר שנימול גדל בשר במילתו עד שאינו נראה מרוחל וצריך לחתכו באותו הבשר אסור לחתכו [ח] כיון שאינו צריך למילו פעם אחרת אלא מדרבנן:

ב (ט) ג מילה דוחה יום טוב ושבת בזמנה דאבל שלא בזמנה אינה דוחה ואפילו בזמנה אינה דוחה אלא המילה עצמה ופריעה ומצוצה וואפילו פירש חוזר על ציצין המעכבין זרהיונו אם נשאר מהעור עור היוצה **א** רוב גובהה של עטרה אפילו במקום אחר [ג] ועל שאינם מעכבים אם **לא** פירש חוזר ואם פירש אינו חוזר מונוחנין עליה אספלנית:

הגה **ב** [ג] ומותר לטלטל מחוקל לאסר המילה (א) לכמינו בחלר המעורב מע"ג דאינו צריך לו עוד בלחומו בחנם דהא לא מוקלם בין הסמנים מאחר דהיה צריך לו בלחומו בחנם כן מלאם לי. (היסר טלטול כחוב בחלו"ו נחיב ל' ומעמם הוא דבכי המחבר ולא מוכרי"ל):

ג (ט) ד ומותר לטלטל מחוקל לאסר המילה (א) לכמינו בחלר המעורב מע"ג דאינו צריך לו עוד בלחומו בחנם דהא לא מוקלם בין הסמנים מאחר דהיה צריך לו בלחומו בחנם כן מלאם לי. (היסר טלטול כחוב בחלו"ו נחיב ל' ומעמם הוא דבכי המחבר ולא מוכרי"ל):

חדרושי רע"ק

סי' רס"ו. סעיף ב. (ח) מילה דוחה יו"ט ושבת בזמנה. אמר עד ח' מעולה בשבת מלין אותו על פיו. ירושלמי (רפ"ב דל"ה ורפ"ג דיומא):

סעיף ג'. (ג) נותן זה לעצמו. לשון הטור מוקף זה לעצמו וזה לעצמו וע' בב"י ובב"ח:

ש"ך ס"ק ו'. (ג) והרשב"א דחדחה המילה. והביא דע"ג דלוגם בעינו ונותן מיהו בתחילה לו כן אחר המילה. כ"כ הרין נמיסה זו. אבל הרשב"א בחידושיו שם כתב ובשבת לית בי' מעשה מלאכה נמוקה לא דסיגן המילה מחמת שבת דאחר המילה: אלא

ביאור הגר"א

רסו [ח] כיון כו'. פיה דיעוות: [ג] ועל שאינם כו'. כמשקנת הגמר' כמהרדבי דמוקמי כרבנן וקי"ל כרבנן דלא כבע"ה ברלה בחבלא לבסוק דלא בבריתא ומעמו מבוים דבל הני מוקי ביחידא' ובהכיל לטכלמי מ"ל דקי"ל כר' יוסי ומעמו מבוים דאמרינן בחמרות שם ל"ש ג' ל"ל אלא אלבריו כו' אי"י עבוים דבב"י כו' ובבא כו' ומבמע דבוכלבו בר' יוסי מ"ל וכן קאמר בסמא דגמרא בגדיים מ' ל' מבל מקום אינו מוכרח וכן מבין בגמ"ה: [ג] ומותר לטלטל כו'. כמ"ש בפ"ג די"ט אין מוקלם כו' אבל אבהרי"ל כתב דעיר אחר המילה זחרוק אחזוק מיהו ר"מ בחב שמלאם לו דבבי ר"ו ולבסמיבתו דבבי מובבתא ובימובלמי מבוכם בדבבי מהרי"ל מבחובבתא בפ"ב דבוכה בי"ל י"ב הראמבן בל הב בחל לבינות בבחת כיון בילא י"ם כו' אמור לטלטלו ובילובלמי בפ"ב בם בחיבו נחלון לבסור לטלטלו ולא שיבך כאן אין מוקלם דבחמת מוקלם הוא אלא שמוחר מבוים לוחך מלוח מלוח וכן הבינו בפ"ז ע"ם ובם ע"ם מהרי"ל מבריך לזכוק מידו הדין עתו ולע"ב דבבי מלבתו לאסור בשמלבלו לוחך מקומו מותר להבינו בפ"ז ע"ם ב' ס"ם ב' כאן לבסור ולהיה מלב בבמ"ב לבבת בחמתי בלם בח כו' בחקום כו' דחוקא בכלי מחלבתו לאיבור לאיבו מוקלם שחוחר לטלטל לוחך נוחו ומקומו בק ומחמה לבל לבסור לבני אלא לוחך לבלל לוחר לבלו"ל ר"ם דלי"ל מוקלם בלל מוחב בזה בחמ"ם חום' בפ"ב לבבת בם לאיבו מחמת מוקלם ובמו בלי מחלבתו לבחבר אלא לוחך בלל בזה מוחר כיון מחמלבל לוחך ומבא"כ בחה לבסור לטלבל לף לוחך מקומו ובבריתא לבם חוקבות בבי מחמיב ובזה מחוכן קובית חום' בם ב"ם ג' ר"ם ובחמיב חיובה כו' ולוקח דלבו בים מוחר לוחך מוחו ומקומו בים מוחר ב"כ לבלבינו בבל"ל ו"ם בבריתא לבי אלין מבלבלין כו' ר"ל לבמבי בחמ"ם חום' בם ולבי חום' בוח מוחר אבילו בים מוחר לבלבל לבחבי ר"ם ע"מ לבסור לבבינב ולבלא בב"ו ומים בוחן מבוים מחלבן אינו בבין לבחן דלא אמרו אלא בחמחת י"ב ובילובלמי הבל"ל בבינו בחבן כו' ובי"ב מחיבין לבחזיב בחבינן ולוחן לבבי הבוחבן: [ד] ואין מבילין בו. בבריתא בם בחבלבת בבינו בי"ף ע"ם: [ו] אין מוחקין כו'. אמבי' בם בבי"ב ל' ובבריתא בבי"ד ל': [ז] ולא מחמין כו'. פ"ו דעירובין: [ח] ואין כו'. בם בחמבי' ובחמ"ו בם לא בחבק כו': [ט] אלא מיבבה. אבל מר"ה לא דבא אחיבו אלא בבחת ע"י מיבוי בחמ"ל אין מוחקין כו' לועם בשינו כו' ולא כבחבא"ן בחמחיב אחיבו לבך הבל"ל ובחמ"ם בם"ר: [י] ולא כו'. דבת הבחמ"ן בחמ"ל נחבזבו קובים מילה מבין בבבבו בחין מומבים המילה אף אחמ"כ ילבבך בחבלבבתיבת כיון בחבבבה אין מובבבין והבינ ובינ בבבב

(ו) פעם אחת מותר וכ"ל לגוזזק דמימה דבעינן ג"ש דסתם איכא לגיתם לעגילוף כל דהו ועי"ל כך יסתם אי יכולים ולכך בעינן גוזזק ג"ש אבל כאן אין הסם אלא ומשום שמא לא יוכל לאחון ידיו וכיון דהזיק בחד זימני דמאחון אם ידיו אסיר אבי בהכי: (ז) מי שמלל בחודש הזי בגוזר כתוב בזה אם הוא אלם כרי וקיל לגי"ר אפיקומו אלם בחיבריו אבל לא אכפת לן בגמרו ולפרכיו דנקט בתר הכי דאפילו לא מגזר אעריו ולפרכיו מלן אותו בגמרא ולאייתו מהא דאמר גבי קפר בן ז' כתב דאיל אינמרו אעריו כו' והתיתי אם כפר אין אלם בחיבריו בעי לגזרו אעריו ולפרכיו אלא בגמרו הכי לפניו דלרבי כל אלא בגמרו קיימיו ריקני בן מ' וקיל כרי מתבאר אם בגמרא ע"כ בלעד"ל דעיכ כתבו לגבי"ם ומור אפי' בגן ז' אלרך איסיס אלם דסיימו נקיימיס אלו דאם לא בגמרו לא איקני בן ז' ואם דנקט הטור המלא בגן ז' אלם אם בגמרו ובלפרכיו לטורות כי בגן ז' אין אלו לריכין לדקדק אבל זה אי אחיכו בקי נקיימיס אלו אין אם רק אלא מראה מקרון בגיכור לפניו ע"כ אומרו אם אלם ולא בחו לגזרו אין אלם אלא כתב זה לגזר כיון אלא אלו גרולי אים מקרון אבל בגן מ' לרך איסיס מראה מגבור אלינו בגמרו ולפרכיו. ומה שהקשה ב"י אסרי אפי' בגפן כתב הטור אמלן אפי' בגלא גזרו לק"מ דעתמילים אמר הטור מה שהוא מוכרס ומכל הפוסקים דסיימו אלם אם אלא אם אים אם בו מחלוקת דסיימו בגפן ובכריע הוא דאפילו אתם אל גזרו. וגזה ניחא לי מה שכתב הטור אל"ל מלי הרמב"ם אל"ל אגזרו אעריו מלו ותמה ב"י ומסיכן דאה כן מדברי הרמב"ם ולדידי ניחא אפי' קנה לו בגזרו"ם כיון שכתב אפי' בגדולי בן ז' לרך איסיו בגמרו ומיסלך דאם בן ז' אבל לאסר המילה עותר כדרכו ומעם"ם אם לא אסק בו' סכל קודם המילה בדומין המילה אם לא אפסר לגעום בגיכו אף מיסיס אפ"כ אנגה ע"מ אין מלין אותו עיבא לידי כך וכן אמין לו אמין לחתון אותו אחר המילה וגזה מתורן קונים תוס' אל"ל ד"ה לועם כו' אבל אחר המילה נתמזרו מותר בדרכו הכל ומנו אמותר לאגון וכמה"ם אפיעל מקל מהלכי כו' וע' תוס' דעיכונין פ"ז ב' ד"ה ומא לא כו' ול"כ הרי"ף וכן דייק לגון הרמב"ם והטוס"פ כאן אנו כל עוסין כו' ל"ל בדרכו וכן אמ"ם הרמב"ם ומוס"פ בפ"ו כל המכמיריס כו' אלמא קודם מילה דלאפ"כ מיהו אמנם מילה אלא אנשים בכנה ואמיתו כמו אמתיתו אבות ע"י נכרי: [יא] אבמו לא. גמרא דעיכונין אם וכפי' הרי"ף בגמרא אם ולא כ' בהמילה לפי אלא הבנו אחיתא ומה"ם אם"ם אי' אל"ל פ"ם: [יב] אדם כו'. המם"ם פ"ג ב': [יג] ואפילו כו'. ע"ם אל"ג מ' דדוקא לאומר לקון בהכת בנו מכרין אריך ואי אינא אחר אבל אנשים אפיק ריפיה לא אריך אף דלאחר הוי אפיק ריפיה הלא אינכתם ליה המם"ם פ"ב אלרעא דבנכרים אפ"ם מוחר בגאיבו כ"ם בכה"ג: [יד] ואפילו יש כו'. ומ"ם בתחביי ל"ע מני אל כ"ם אנשים דמחמי בגמיה בא"ל הרא"ם אבל הרמב"ם כתב דדוחה ל"ע מני אל גליות: [טו] ואפילו לא כו'. הרא"ם ג"ב ג': [טז] וכ' הב"ם כו' אלבך כו'. גמ' דבגת אם אל"ל יומנן אלבה כרי"ב כו': [יח] ואי אינילוך כו'. דעתו כדעת אל' ב"ב בגלונגתא דבנה כרבה ועי' ולבריי אל' יוכה אם אמוכין אבל אלמר אנשים אל"ל אנשים אל"ל אנשים אל"ל

טו אלא דאין מחללין עליו שבת בשאר דברים ז"ל ד"מ ולי נראה דודאי דעת הרי"ף כדעת הראש"ים וכדעת הטור ומלין אותו מ"מ וסח דכתב דאין מחללין עליו סימן דאין פיקוח נפש דוחה שבת ומאחר דלא נזרו עצרו ולפרכו אין מחללין עליו שבת אלא מוחלין אותו מ"מ (אי גן ז' סרי הוא גן ק"ינא ואי גן מ' הוא כרי הוא כמסתר שבר בגמרא כדאיתא בטור) הם אין ד"ך לשאר חולים וסח דמוקי לה בשיש לעברן מילה ומ"מ בשיש וכל הפוקים לגזרו עמו שאר חולים לעברן פקח שלום וסח דלא כתבו דמוחלין אותו מ"מ אשר דשמרו על מ"ש אין מחללין עליו שבת דמשמע דוקא דאין מחללין אבל מחלין ליה דמ"מ אין בו חילול שבת כמו שאמר הטור כן כ"ל וכ"כ הסמ"ג בהדיא דאין מחללין עליו השבת שיהו דאין מתקנין עליו הגל אף על גב דמחלין ליה עכ"ל ועד"ל וצ"ע: **יז** ובראבלי"ת כי' ולי כראש דאמרו שבו מומרת מי אלין בשבת בן המולד מהם שהרי הם חייבים בכל המלות ובראבלי"ת דקאי הטעור לאשר דלא לאתוקי עומרת אלא לאתוקי עכ"ל בדק הבית ומביאו ב"ח ולי לא ומשמע הכי ונם מדמשיים הב"ח ואין אנו מחזיקים אותו שילא לתרבות דעם כיון שאמו שראלים ומביאו הטור ומשמע דסוד מ"ד אומרים כיון דאבי ומר מחזיקו שילא לתרבות דעם ולא מחזיקין בהכי כיון שאמו שראלים אבל לתרבות דעם: **יז** ובספר בדק הבית מבאר מאלא שקיים לאיסור ומ"ש מוהגים לבחלה לחול לאמר ולאמר מודע ומנך אלאו לאם מדברי בעל אלבוטים שהחב דלא ישמחם ביד מהילו לבחלה גם הביאו בחב דבק מוהגים איסור ואמר אמר מילה לחלל שבת בשבת איסור חילול לדשת הביאו המחבר שלא מחבדי שבת בדק הבית חב דבעבית מחיל חזר בו משברבו שהחב בבי ב"י לאסור אלא שמבני שבת"ל לא הביאו אלא איסור מדברו בבי' הזה לחבאיל בל הסברות בכן בחב שאלא בשבתיה לאיסור אבל לא מבני זה מאשר שהחב ומבברבו הדש שהבא בעל המבה ז"ל בתבוגתיו מי' מיין הרבה לבביל לאיסור ובן בשבר המבה בחב שלא מלא ראיה לדברי בי' המבבר ואדרבה ב"ל דברי ובבאל מבבר המרומה דברי אלא עד בי בן בחב אמרם מילה מלאתי בקונן בשיש לאסור ובן אבל בן בוח הבבה בבאל הבבר בבבר המבה עלמו בחב אלבחבלה יש לבחביר ונם בבה מבומים דבביו המבבר אלן בבי' מלן מחיה בבביה לבשיקה אסיקור מילול שבת לבחבלה:

כנסת הגדולה

בש"ע סעיף יד

*אלא המל אולא יפרע כו'. ביב ובאיה בחוב בבם בביה בשבת אי יכול לחול ואי יעשה בריאה ואין בוח מיוב בחלקן על הגב אלף על גב דמחלין ליה בבבל ועד"ל וב"ה: **יז** ובראבלי"ת כו' ולי כראש דאמרו בבו מומרת מי אלין בשבת בן המולד מהם שהרי הם חייבים בכל המלות ובראבלי"ת דקאי הטעור לאשר דלא לאתוקי עומרת אלא לאתוקי עכ"ל בדק הבית ומביאו ב"ח ולי לא ומשמע הכי ונם מדמשיים הב"ח ואין אנו מחזיקים אותו שילא לתרבות דעם כמו שאמר הטור כן כ"ל וכ"כ הסמ"ג בהדיא דאין מחלין עליו הבשבת אבל מחלין אותו בשבת ומ"מ אין מחלין עליו הבשבת

אחס וקיימו המלאכה עכ"ל וכתב ב"י וים לדקדק מדביו לכסי דמיובא דכבת ליכא איסורא מיסא איכא כיון שלא נמר המלוה ובפ"ז ים לחהר שלא יומלו שני אומים כי אומים ותמוהין דבריו דאם סים קוים סבבת לאיסור בזה מלי קש"ל לים לרב עפא דילמא הסיא קבלה מומלה גם למיזב כבת ומלן שלב לים לחלק בזה ולהקשות אלא בדור דאין כאן אחיו איסור כלל ובש"ל דקבא אמלי מייב לפי שבבריתא אמר מייב אמר גם המקבן אמלי מייב ולאו לדיוקא אתי ולומר דאיסורא איכא. וכבר מהגו בהרבה מקומות גדולות שולין ב' מוהלין בשבת זה מל הם פוטע ובלבום כתב לחלוק על הרמלה זו וסכיים עם רוח איסור בדברי רש"י אלא שמילק בין דברי רש"י לרמלה זו גם מוא מילק מילוק אחר אבל מלבד דמעולם לא מתברון רש"י עמר עם איסור ואיא לומר עם איסור בדבר כביל:

כי הוא כמול לכל דבר וכן מלאתי בספר המרומה ישן כתוב בקלף שכתב בסוף הלכות שבת בסדיא דפרי אמנם מלאתי בקונטרס שים לאמור ועל כן טוב להמציא לכתחלה אף על פי שמדיבא נראה לי עם שכתבתי. (ל"ע ודלא כב"י):

דאיכ הא דתבן פ' כ"א דמילה קבן ביעול לא' כי' ובי"ב לא פחות ולא יותר מולד בין המומות ואל בשני יי"ע בל לאם הסבה שלבמי הבבת ביעול ל"ב הא ומכחת לה אחיו מיו היכא דאל בני יי"ע בל כ"ש בב' וד' דסיל יי"ב בה' ואסור לעולו בה' כיון דלא הוי בזמנו דידהס שבת ואיכ כדאם עד יום א' אלא ודאי דאחיו מילה שלא בזמנה אבי ביום ה' ואחיו הבוקים דבל דיום ג' דוקא דוחס בל' אחר בעבר המילה שלא בזמנה מוחר ביום ה' וכדאוכחתי מדעת רוב הבוקים וכן כראה עיקר:

ביאור הגר"א

עני רבא כו' וה"ב מילה אבל [אין] אבבר לומר כן לאומרינן הם אלא אל"י ר"ל וכ"ם ס"ם אמרי דבר א' כו' ונבבת הם אמרי אלן אבא אבי' כו' ואם אמר לרבנן וכן הם ס' א' ולריל' כו' אלא ודאי אין חילוק ואמה"ם לרבנן בין בבבת ובאול בבלבה בבלבם' קוטות כו' ואמ"ם אבא ערב כל אחיו לבתחלה וכ"כ בא"ם:

חדושי רע"ק

ש"ך ס"ק י"ח. (ח) וס"ל אין לך מלוה גדולה מזו. ע' מ"ר (מ"ם פ' המ"ח). ובת' הרמב"ם (בה' ל"ב). וע' תבל"מ בשמלק דדוקא בחלה ומתבפא אבל בגולד בס"ם ולא הי' אבבר לעולו מקודם מחמת בבק מוהלי' ביום ה':

הלכות עבדים

רסז הלוקח עבד אסור לקיימו ערל וטבילתו וברכתו ומילתו וכל דיני עבד ושפחה. ובו פ"ה סעיפים:

א [א] מצות עשה על הרב למול עבדיו בעבר הרב ולא מלו (ב) מציה על בית דין למולו ג אחר עבד שנולד בבית ישראל ואחר שקנאו מהעכו"ם חייב למולו **א** [ג] ואינם נימולים אלא ביום (א) ויליד בית נימול לח' ומקנה בבסף נימול ביום שנלקח אפילו לקחו ביום שנולד נימול ביומו. **ב** [ג] (לקח אבד הבבסה ואבד לקח (הבוכר) נימול לאבד (טור) [ד] כל מבן בבבה ובולדה עמה מנימול לאבד) (ב"י) דויש מקנה בבסף שנימול לח' ויש יליד בית שנימול לאותו יום שנולד **ג** כיצד לקח שפחה ועוברה עמה וילדה הרי זה נימול לשמונה (ב) [ה] ואף על פי שלקח העובר בפני עצמו והרי העובר מקנה בבסף הואיל ולקח אבו קודם שנולד נימול לשמונה **ד** ולקח שפחה לעבריה ז' או שלקח שפחה על מנת שלא להטבילה לשם עבדות אף על פי שנולד ברשותו [ו] (ומתנבה בניחוח) (טור) נימול ביום שנולד שהרי הנולד הזה באלו הוא מקנה בבסף לבדו ובאלו

שפתי כהן

רסז א ואין מוחלים אלא ביום אבל אתיו אותן הנימולים ביום א' אינם נימולים אלא ביום בן ומומע מהרמב"ם. ב"ח. ובתב עוד לבך עיון אי בעינן ג' בוילת עבדים או בעבילת ענבדים ואחיך בדבר ומבין לבמחלה בבון מתחא הבבילה לעולם בג' בין בעבילת עבדות בין בעבילת שחרור בדברי הרמב"ם וכן מילה בג' בדברי הטור דגם בוילה בעינן ומבבר: **ב** לקח א' מ' ביעול לא' אף על פי בעבלה קודם אחלב. עוד. ובתב הב"ח דבאם אבאו אבלו בעבלה בבבה דיבלאל בין דבבבר הוא אלאו דוריא אבבם בן אם אבלה בבבה ואין לו חלק באם: **ג** כיצד לקח אבאם כי ומומע אף על פי אלא בבבלה ביעול לא' בין אבלה בבבתו ודאי ליליד בית ובי"ב הבבר: **ד** לקח אבאם לעובריה אבבים אין לו בגוף הבבאם כלום רק בולדותיה: ואם

באר הגולה

סימן רסז

ס לבבן המול ובי"ב הרמב"ם בפ"ל מהי"מ ובתב הב"ח בחלבן המלות בתב בבינו בבינן לבי"ד ומלה לעל לם הבן ולא מבה מלה לעול לם הבבדים ולריך בעבם לעה

ב אם ואם בלבד מדין הבן דלא מהבלים לבה ולי"ב"ם לעיל בינן בבא"ם

ג בבוע בבתב המול ישול יליד בים

ומקבה בבבה

ד לבבן הרמב"ם אם בבא"ם בבבריאם דף בבא"ם בי"ב המבבבה ליה מבלא לי מלבה בבא"ם לו בבבי מבה ובב אבי הלבך מבילין לומו לחומבא דבימול לא' ולין מהבלין עליו לם הבבם ובבעבה הבי"ם ובבי"ב ומבי"ם בעול

ה מבלא מבבה בבבריאם מבבה בבבה בבימול לא' מלא בבלבה בבבה

ומלבים עמה

ו בלוקיומי דבבי ילבים אם בבבין מילוה לאו בבבין בוף דמי

ז בלוקיומה דבב מבבבא אם:

הרמב"ם

סי' רס"ז. סעיף א'. (ח) מצות עשה ב"ד למולו. מדלא מקו ולו לא מבלוהו ב"ד מייב לילו לבילבה בבבה. מבבע לאין בל בעבד אום מיום. דמה שאבם אין מייבת בם בעבד לילו מייב. (ולא לבבבב"ם (בפ"ב מה' ע"ו) דעבד מוחבר בל הבבבה הבאם ב"ל לבבבה לבילן לבילא אמומה לעול בבם אף דבילבה בזה הוי בבאבי מבבם לאין אבאם מייבת בבם הבבבד אבור) ובבה מדבבי תומ' בב"ק (דף פ"ח ע"א) ל"ם אבן מילה בבילה וכו' וי"ב דאילה מבוה לעול בבם. א"כ מבמע דמה לאמרי' תאמר בעבד אבוא לאו לעול בילו אבוה אבוה מבוה מילה.

ביאור הגר"א

רסז [א] מ"ע כו'. מבוהם בתוהם: [ב] ואינם נימולין כו'. אבילו אינמולין ביום א' ומומ"ל ל"ם בל"ב: [ג] לקח א' כו'. בעבל אם ובהמב"ם אבמיעה דבבים בבי' אבאלבות ומו"ם בל"ב ל"ם ב"ג ומומ' ל"ם בבון כו': [ד] כ"ם בבה כו'. בעבל אם ובבר בתב הרמב"ם ומ"ע ומבבה בבאם ביעול כו': [ה] ואע"פ אלבה בו. ע' בה"ג וכ"ם לבי' אלבו לאמר זה אבאם הזה מובבה דוקא בבאים: [ו] ומתנבה בניחוח. אם בבע: ואם

הרדוש רע"ק

אמנם י"ל לאדבבא מובה בביאור מנה דדאו דא"כ מאי קאמר בבן יוביא ויבבאם הא מ"מ מבבא הביבבא מה לאבם אינה בחלות וב"ם בבן יוביא. אבל"כ הבם מבבר אינו בחלות מילה אלא אבואל לאו לעול ואי' דבבי תומ' בב הוא וי"מ דאינה מבוה בחלות בבה ומיעל בחלות דא"ל לבבבר בעבד מילה עליו ודאו דא"כ מאי קאמר בבן יוביא אינו בעבד ב"כ אין הוא מבוה בל אבילה אלא דבבאיב הוא רק בל אבדון ודוק:

ובאמת אמנה לי לבבבב"ם בב"ל. לאמאי לא אבבבי בל אבם ובבן דמה לבבן אלין מבוה אבאר בעבד אבבוה בבן (אם"ן מלאתי

*